

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนนครรอยงวิทยาคม (วัดโชคดี) จังหวัดระยอง

นางสาวทิติพร ทิชนพงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Effects of Learning Package in the Topic of Good Citizen in a Society
of Democracy on Learning Achievement of Mathayom Suksa II
Students at Nakhon Rayong Wittayakom School (Wat Khod Tai)
in Rayong Province

Miss Thithiporn Thichinphong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

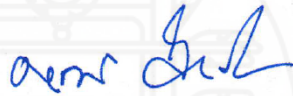
2020

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
ตามวิถีประชาธิปไตยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรยองวิทยาคม (วัดโชดใต้)
จังหวัดระยอง

ชื่อและนามสกุล นางสาวทิตติพร ทิชินพงศ์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง

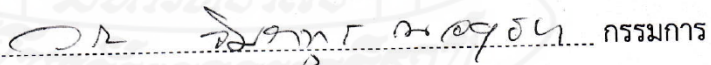
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรินาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
ตามวิถีประชาธิปไตยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้)
จังหวัดระยอง

ผู้ศึกษา นางสาวทิตติพร ทิชนพวงศ์ **รหัสนักศึกษา** 2562102877 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง
ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และ (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) จังหวัดระยอง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยอง-วิทยาคม (วัดโขดใต้) จังหวัดระยอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยและแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยปรากฏว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ชุดการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พลเมืองดี มัธยมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Learning Package in the Topic of Good Citizen in a Society of Democracy on Learning Achievement of Mathayom Suksa II Students at Nakhon Rayong Wittayakom School (Wat Khod Tai) in Rayong Province

Author: Miss Thithiporn Thichinphong; **ID:** 2562102877;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Darunee Jumpatong, Assistant Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The purposes of this research were (1) to develop a learning package in the topic of Good Citizen in a Society of Democracy based on the pre-determined efficiency criterion; and (2) to compare learning achievements of Mathayom Suksa II students of Nakhon Rayong Wittayakom (Wat Khod Tai) School in Rayong province before and after learning with the use of the learning package in the topic of Good Citizen in a Society of Democracy.

The research sample consisted of 27 Mathayom Suksa II students in an intact classroom of Nakhon Rayong Wittayakom (Wat Khod Tai) School in Rayong province during the first semester of the 2018 academic year, obtained by cluster sampling. The employed research instruments were learning management plans with the use of the learning package in the topic of Good Citizen in a Society of Democracy, and a learning achievement test. Statistics for data analysis were the E_1/E_2 efficiency index, mean, standard deviation, and t-test.

Research findings revealed that efficiency of the developed learning package in the topic of Good Citizen in a Society of Democracy met the 80/80 efficiency criterion, and the post-learning achievement of Mathayom Suksa II students was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Learning package, Learning achievement, Good Citizen, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ดี เนื่องด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี จำปาทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานในการสอบที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ ชี้แนะแนวทางและคอยให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ นางกิริยา ภูเงิน นางสาวรำไพ พกกลาง และนางกรรณิการ์ ชัยชาญธรรม ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ นายไพรัตน์ วังบอน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้) ที่ได้มอบโอกาสและให้การสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายชัย ทิชินพงศ์ พี่ชายและครอบครัว กัลยณมิตร ผู้ซึ่งคอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวอุบล โพธิ์เขียว ผู้ซึ่งคอยช่วยเหลือ แนะนำ แจ้งข่าว เป็นที่ปรึกษาตลอดระยะเวลาในการศึกษา รวมถึงให้กำลังใจในการเรียนครั้งนี้ ตลอดมา

ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ทิตติพร ทิชินพงศ์

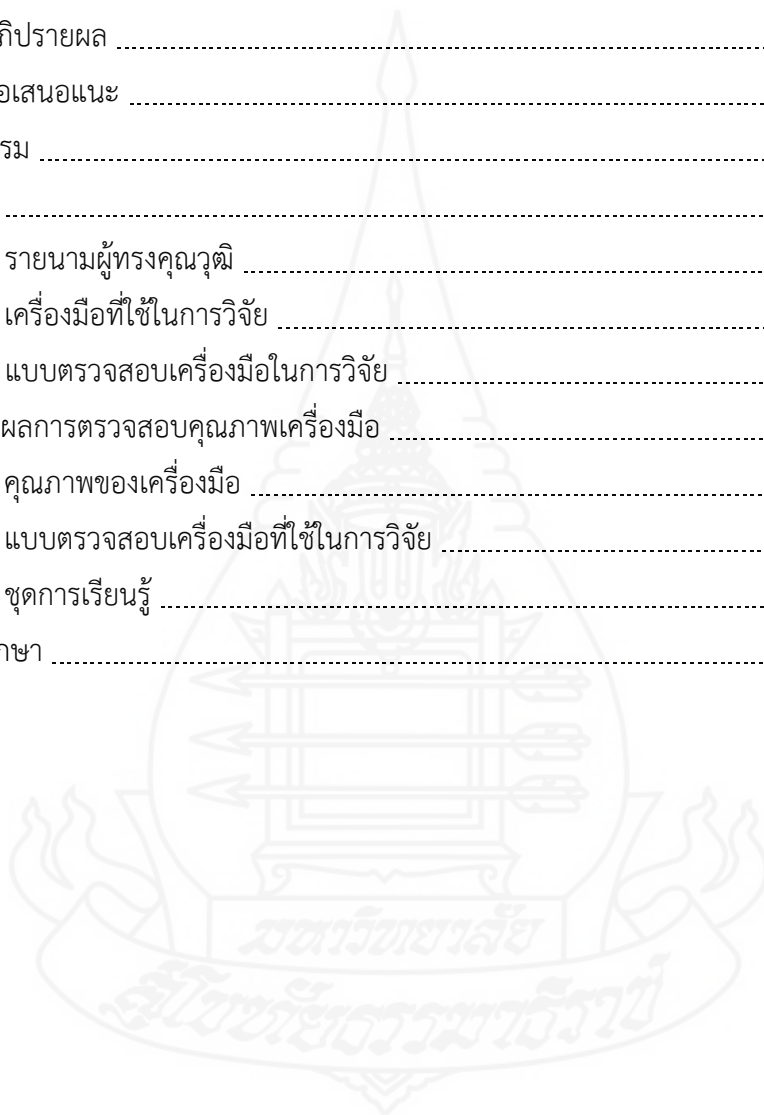
กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	3
สมมติฐานการศึกษา	3
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา	6
ชุดการเรียนรู้	21
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80	56
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตาม วิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปการวิจัย	61
อภิปรายผล	63
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	66
ภาคผนวก	69
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	70
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
ค แบบตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	89
ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	93
จ คุณภาพของเครื่องมือ	98
ฉ แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	101
ช ชุดการเรียนรู้	110
ประวัติผู้ศึกษา	125

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโชดใต้) มัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1	11
ตารางที่ 2.2	รายละเอียดโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน	21
ตารางที่ 4.1	แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้	57
ตารางที่ 4.2	แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้แบบกลุ่ม	58
ตารางที่ 4.3	แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้แบบสนาม	59
ตารางที่ 4.4	ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้	59
ตารางที่ 4.5	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการ ใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม ที่เน้นทางวัตถุและการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม อันเป็นเหตุให้เสื่อมถอยทางศีลธรรม การไม่เคารพกฎหมาย เป็นสาเหตุในการเกิดปัญหาสังคม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นผู้มีจิตใจสาธารณะ สำนึกรักผิตชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ที่ผ่านมามีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาโดยการพัฒนาคนให้มีความเป็นพลเมือง หรือการศึกษาที่เน้นการสร้างความเป็นพลเมือง (คณะอนุกรรมการนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไทยในทศวรรษที่ 2 ด้านพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี, 2554, น. 8 - 9)

ดังนั้นการแก้ไขปัญหามาตราฐานปไตย จึงมีไ้เป็นเพียงการร่างรัฐธรรมนูญแต่ต้องแก้ไขที่ตัวพลเมือง เพื่อให้พลเมืองได้มีส่วนร่วมในการบริหารและตระหนักถึงปัญหาบ้านเมืองที่ต้องแก้ไขร่วมกัน (อเนก เหล่าธนนมทัศน, 2554)

นอกจากนี้ปัญหาสังคมที่สำคัญของไทยประการหนึ่งในปัจจุบัน คือปัญหาเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองของคนไทย (ปริญญา เทวานฤมิตรกุล, 2555, น. 48 - 49) กล่าวว่าประชาชน เยาวชนไม่มีจิตสำนึกความเป็นพลเมือง เป็นแต่เพียงผู้อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ เป็นสาเหตุในการเกิดการแตกแยกในสังคม ประชาชนไม่ยอมรับความแตกต่างและไม่เคารพสิทธิเสรีภาพของกันและกัน แต่ละคนใช้สิทธิเสรีภาพตามใจชอบ โดยไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านการปกครองประชาธิปไตย ประชาชน เยาวชน จะมีคุณสมบัติโดยเฉพาะที่จะนำพาประเทศไปสู่สันติสุขด้วยวิถีประชาธิปไตยคือการเคารพสิทธิ เสรีภาพ ปฏิบัติตามหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

ทั้งนี้สังคมต่างคาดหวังว่า การศึกษาจะเป็นกระบวนการช่วยสร้างคนให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะ

ปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 132)

อย่างไรก็ตามผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O - NET) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) พบว่าคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (O - NET) ของปี การศึกษา 2558 ระดับโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย 37.89 คะแนน ปีการศึกษา 2559 ระดับโรงเรียนมีค่าเฉลี่ย 33.55 คะแนนและปีการศึกษา 2560 ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 34.71 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีคะแนนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีแนวโน้มต่ำลง โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหากฎหมาย พบว่า นักเรียนส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหากฎหมายเป็นเรื่องยาก ต้องท่องจำ ซบซ้อน

เอี่ยมพร หลินเจริญและคณะ (2552, น. 90 - 92) ได้ศึกษาวิจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O - NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่ำพบว่าพฤติกรรมการสอนของครูส่งผลกับคะแนน O - NET ยากต่อการทำความเข้าใจ อีกทั้งมีเนื้อหาที่ค่อนข้างมาก และสาเหตุอีกประการหนึ่งคือ จากตัวครูผู้สอนยังใช้วิธีการสอนที่ไม่หลากหลาย ครูผู้สอนจัดวาง แผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่ดีพอ ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ดังนั้นครูผู้สอนต้อง พัฒนาการเรียนการสอน โดยการใช้แนวการจัดกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน พัฒนา สื่อการเรียนรู้ให้มีคุณภาพซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การพัฒนา สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสม ทำได้หลายลักษณะ ได้แก่ หนังสือเรียน แบบฝึกหัด คู่มือครู คู่มือการเรียนรู้ หนังสือเสริมประสบการณ์และชุดการเรียนรู้หรือบทเรียนโปรแกรม เป็นต้น

ชุดการเรียนรู้นับว่าเป็นสื่อทางการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง เหมาะที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพราะชุดการเรียนรู้เปรียบเสมือนครูผู้สอนให้ นักเรียนที่ละขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่ไม่รู้ไปหาสิ่งที่รู้ช่วยให้การจัดระบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีเนื้อหา มีการถามให้นักเรียนตอบอยู่ตลอดเวลา ทราบผลสะท้อนกลับได้ทันที เพราะมีการเฉลยคำตอบให้ทราบภายหลังการตอบคำถามเป็นการวัดผลให้นักเรียนทราบและ เสริมแรงผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เน้นความสำเร็จพอใจ นักเรียนแต่ละคนจะก้าวไปข้างหน้า ตามความสามารถ และยังช่วยฝึกนิสัยให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ เชื่อมั่นในตนเอง เอื้ออำนวย ความสะดวกแก่ผู้เรียน เน้นความแตกต่างของผู้เรียน โดยเฉพาะในเรื่องทักษะความสามารถ ความเข้าใจ แรงจูงใจ สามารถแก้ปัญหาอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้ ชุดการเรียนรู้ก็เป็นสื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เคลื่อนย้ายได้ง่ายเข้ากับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการได้ทุกสภาวะ ผลิตได้ง่าย ราคาถูกกว่าการผลิต สื่อชนิดอื่นและเป็นที่ยอมรับกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2545, น. 147) การจัดการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ เป็นเทคนิควิธีที่

เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีกระบวนการ สามารถคิด สืบเสาะหาความรู้แก้ปัญหาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (ชัชวาล เจริญบุญ, 2548) อันจะนำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2555, น. 435 ได้กล่าวไว้ว่า ถ้านำสื่อการเรียนรู้ซึ่งเป็นรูปแบบสื่อประสมที่ผลิตขึ้นอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับเนื้อหาประสบการณ์ของแต่ละหน่วยจะช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อทำให้ผู้เรียน เกิดความเข้าใจ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชชยของวิทยาคม (วัดโขดไต้) จังหวัดระยอง

3. สมมติฐานการศึกษา

- 3.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- 3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชชยของวิทยาคม (วัดโขดไต้) จังหวัดระยอง ที่เรียนโดยการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรยอง-วิทยาคม (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 57 คน โดยจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

4.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรยอง-วิทยาคม (วัดโชดใต้) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

4.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการเรียนรู้ หมายถึง บทเรียนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย การใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ แต่ละบุคคล โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือให้คำปรึกษาประกอบการบรรยาย ซึ่งประกอบด้วย ชื่อเรื่อง คำนำ คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหา ใบความรู้ และแบบทดสอบหลังเรียน

5.2 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย หมายถึง เนื้อหาของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชา ส 22101 หน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เน้นการเป็นพลเมืองดีที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีหลักเกณฑ์ทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต โดยยึดมั่นการปฏิบัติตนตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว รวมทั้งกระบวนการตรากฎหมาย เป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมภายใต้กฎหมายและศีลธรรมตามที่สังคมกำหนด

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนที่สะท้อนความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของครู ได้มาโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 โรงเรียนได้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้) จังหวัดระยอง

6.2 ช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้กระจ่างยิ่งขึ้น

6.3 ช่วยลดภาระผู้สอน เพราะมีการจัดเตรียมลำดับขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว

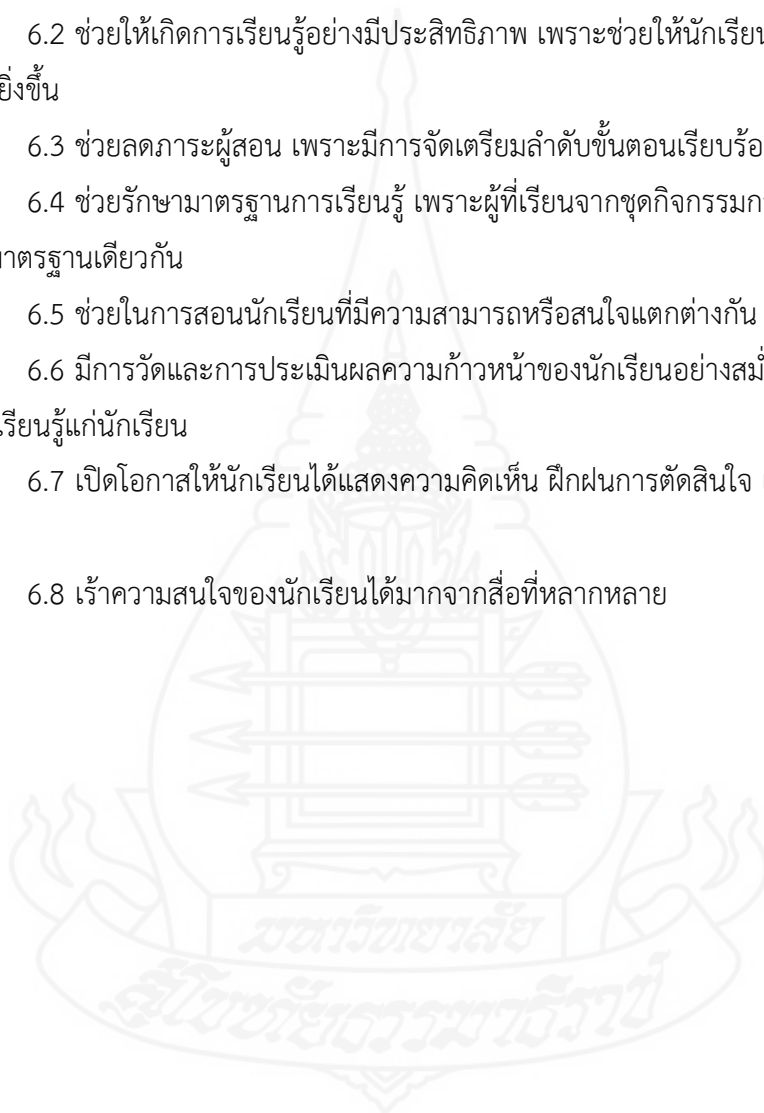
6.4 ช่วยรักษามาตรฐานการเรียนรู้ เพราะผู้ที่เรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน

6.5 ช่วยในการสอนนักเรียนที่มีความสามารถหรือสนใจแตกต่างกัน

6.6 มีการวัดและการประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอสร้าง ทักษะคิดที่ดีต่อการเรียนรู้แก่นักเรียน

6.7 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกฝนการตัดสินใจ และแสวงหา ความรู้ด้วยตนเอง

6.8 ได้รับความสนใจของนักเรียนได้มากจากสื่อที่หลากหลาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีตามวิถีประชาธิปไตยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรอยงวิทยา (วัดโหนดใต้) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา
2. ชุดการเรียนรู้
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง ความพึงพอใจ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2552)

1.2 หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ ความพึงพอใจ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

1.3 จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจา

ต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่ง ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระที่ช่วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยประกอบด้วย 5 สาระ คือ

1. สาระศาสนา ศิลปะ จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ จริยธรรมหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธาน ค่านิยมด้านประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิต อย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. สารเศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. สารประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. สารภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของ ประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กัน ของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่ มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกัน ในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถ ปรับตัวเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และ ค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) มุ่งให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ โลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของ พระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม หลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และ
 อารงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี
 มีค่านิยมที่ดีงามและอารงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ
 สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน
 ยึดมั่น ศรัทธาและอารงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
 ประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต
 และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการ
 ของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ
 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทาง
 ประวัติศาสตร์สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน
 ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและ
 สามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
 มีความรักความภูมิใจและอารงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์
 ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการ
 ค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทาง
 กายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและ
 สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 ว่าด้วยเรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันซึ่งมีทั้งความเหมือนและความต่าง ที่แตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นการให้สามารถปรับตนเองเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ มีทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในปัจจุบัน ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดีมีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยม สิทธิ เสรีภาพ กระบวนการด้านกฎหมาย การดำเนินชีวิต อย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังจะกล่าวรายละเอียดในหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้) มัธยมศึกษาตอนต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา	รายวิชาพื้นฐาน	เวลาเรียน	
		หน่วยกิต	ชั่วโมง
ท22101	ภาษาไทย 3	1.5	60
ค22101	คณิตศาสตร์ 3	1.5	60
ว22101	วิทยาศาสตร์ 3	1.5	60
ส22101	สังคมศึกษา 3	1.5	60
ส22103	ประวัติศาสตร์ 3	0.5	20
พ22103	สุขศึกษา 3	0.5	20
พ22104	พลศึกษา 3 (กระบี่กระบอง)	0.5	20
ศ22101	ทัศนศิลป์ 3	0.5	20
ศ22101	ดนตรี-นาฏศิลป์ 3	0.5	20

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

รหัสวิชา	รายวิชาพื้นฐาน	เวลาเรียน	
		หน่วยกิต/ชั่วโมง	
ง22101	การงานอาชีพและเทคโนโลยี	1.0	40
อ22101	ภาษาอังกฤษ 3	1.5	60
รวม		11.0	440
รายวิชาเพิ่มเติม			
ส22203	หน้าที่พลเมือง 3	0.5	20
ค22208	คณิตศาสตร์เพิ่มเติม 2	0.5	20
ว22205	วิทยาศาสตร์เพิ่มเติม 3	0.5	20
อ22208	โครงการภาษาอังกฤษ 1	0.5	20
จ22209	ภาษาจีนเพิ่มเติม 3	0.5	20
รวม		2.5	100
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
● กิจกรรมแนะแนว			20
● กิจกรรมนักเรียน			
ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด			20
ชุมนุม ชมรม			20
● กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์			10
รวมจำนวน/หน่วยกิต/ชั่วโมง/ภาค			600

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาในรายวิชา ส 22101 สังคมศึกษา 3 ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้

คำอธิบายรายวิชา ส22101 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายวิชา หน้าที่พลเมืองฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

รหัสวิชา ส 22101

เวลา 60 ชั่วโมง

ศึกษาวิเคราะห์บทบาท ความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน กระบวนการในการตรากฎหมาย การปกป้องคุ้มครองผู้อื่นตามหลักสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม

เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี ดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข มีคุณธรรมจริยธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้าน รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ รักความเป็นไทย

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ม 2/1 อธิบายและปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ

ม 2/2 เห็นคุณค่าในการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ม 2/3 วิเคราะห์บทบาท ความสำคัญ และความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม

ม 2/4 อธิบายความคล้ายคลึงและความแตกต่างของวัฒนธรรม ไทย และวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียเพื่อนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และดำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด

ม 2/1 อธิบายกระบวนการในการตรากฎหมาย

ม 2/2 วิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองการปกครองที่มีผลกระทบต่อสังคมไทยสมัยปัจจุบัน

โดยมีโครงสร้างรายวิชาดังนี้

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชาสังคมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รหัสวิชา ส 22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาคเรียนที่ 1

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ประวัติและ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	ส 1.1 ม. 2/1	-การเผยแพร่ พระพุทธศาสนาเข้าสู่ ประเทศเพื่อนบ้านและการ นับถือพระพุทธศาสนาของ ประเทศเพื่อนบ้านใน ปัจจุบัน - ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาที่ช่วย เสริมสร้างความเข้าใจอันดี กับประเทศเพื่อนบ้าน - ความสำคัญของ พระพุทธศาสนาต่อ สังคมไทยในฐานะเป็น - รากฐานของวัฒนธรรม - เอกลักษณ์และมรดกของ ชาติ - ความสำคัญของ พระพุทธศาสนากับการ พัฒนาชุมชนและการจัด ระเบียบสังคม		6	10

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
2	พุทธประวัติ พระสาวกและ ชาดก	ส 1.1 ม. 2/5 ส 1.1 ม. 2/6	- สรุปและวิเคราะห์พุทธ ประวัติ - การผจญมาร - การตรัสรู้ - การสั่งสอน - พระสารีบุตร - พระโมคคัลลานะ - นางขุชชุตตรา - พระเจ้าพิมพิสาร - มิตตวินทุกชาดก - ราโฆวาทชาดก		6	10
3	พระไตรปิฎก และหลักธรรม ทางพระพุทธ ศาสนา	ส 1.1 ม. 2/7 ส 1.1 ม. 2/8 ส 1.1 ม. 2/11	- โครงสร้างและ สาระสังเขปของพระวินัย ปิฎก พระสุตตันตปิฎกและ พระอภิธรรม - พระรัตนตรัย - ธรรมคุณ 6 - อริยสัจ 4 - ทุกข์ - ชันด์ 5 - อายตนะ - สมุทัย - หลักกรรม - สมบัติ 4 - วิบัติ 4 - อกุศลกรรมบถ 10 - อบายมุข 6 - นิโรธ - สุข 2			

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			<ul style="list-style-type: none"> - มรรค - บุญนิमित - มัชฌิมาปฏิปทา - ดรุณธรรม 6 - กุลจิรัฏฐติธรรม 4 - กุสลกรรมบถ - สติปัญญา 4 - มงคล 38 - ประพฤติธรรม - เว้นจากความชั่ว - เว้นจากการดื่มน้ำเมา - พุทธศาสนสุภาษิต - พุทธศาสนสุภาษิต - กมมუნา วัตตติ โลโก สัตว์โลกย่อมเป็นไปตาม กรรม - กลยาณการี กลยาณั ปาปการี จ ปापกั ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว - สุโข ปุณฺณสฺส อจฺจโย การสั่งสมบุญนำสุขมาให้ - ปุชโก ลภเต ปุชั วนทโก ปฏิวนทนั ผู้บูชาเขาย่อมได้รับการบูชา ตอบ ผู้ไหว้เขาย่อมได้รับการไหว้ตอบ - การปฏิบัติตนตาม หลักธรรม 			

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
4	การบริหารจิต และการเจริญ ปัญญา	ส 1.1 ม. 2/9 ส 1.1 ม. 2/10	- พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธี คิดแบบโยนิโสมนสิการ 2 วิธีคือ วิธีคิดแบบอุบายปลุก เร้าคุณธรรมและวิธีคิดแบบ อรรถธรรมสัมพันธ์ - สวดมนต์แปลและแผ่ เมตตา - รู้และเข้าใจวิธีปฏิบัติและ ประโยชน์ของการบริหารจิต และเจริญปัญญา - ฝึกการบริหารจิตและเจริญ ปัญญาตามหลักสติปัฏฐาน เน้นอานาปานสติ - วิธีการบริหารจิตและ เจริญปัญญาใช้ ชีวิตประจำวัน		6	10
5	หน้าที่ชาว พุทธ และมารยาท ชาวพุทธ	ส 1.2 ม. 2/1 ส 1.2 ม. 2/2	- การเป็นลูกที่ดีตามหลัก ทศเปื้องหน้าในทิศ 6 - การต้อนรับ (ปฏิสันถาร) - มารยาทของผู้เป็นแขก - ฝึกปฏิบัติระเบียบพิธี ปฏิบัติต่อพระภิกษุ การยื่น การให้ที่นั่ง การเดินสวน การสนทนา การรับ สิ่งของ - การแต่งกายไปงานมงคล งานอวมงคล		6	10
6	ศาสนพิธีและ วันสำคัญทาง	ส 1.2 ม. 2/3	- การทำบุญตักบาตร - การถวายภัตตาหาร สิ่งของที่ควรถวายและ		6	10

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
	พระพุทธ ศาสนา	ส 1.2 ม. 2/4 ส 1.2 ม. 2/5	<p>สิ่งของต้องห้ามสำหรับ พระภิกษุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การถวายสังฆทาน เครื่อง สังฆทาน - การถวายผ้าอาบน้ำฝน - การจัดเครื่องไทยธรรม เครื่องไทยทาน - การกรวดน้ำ - การทอดกฐิน การ ทอดผ้าป่า - หลักธรรมเบื้องต้นที่ เกี่ยวเนื่องในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรม สวนะและเทศกาลสำคัญ - ศาสนพิธี/พิธีกรรม แนวปฏิบัติของศาสนาอื่น 			
7	กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ ตนเองและ ครอบครัว	ส 2.1 ม. 2/1 ส 2.2 ม. 2/1	<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายเกี่ยวข้องกับ ตนเองครอบครัว เช่น - กฎหมายเกี่ยวกับ ความสามารถของผู้เยาว์ - กฎหมายบัตรประจำตัว ประชาชน - กฎหมายแพ่งเกี่ยวกับ ครอบครัวและมรดก เช่น การหมั้น การสมรส การรับรองบุตร การรับบุตร บุญธรรมและมรดก 		9	15

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			<ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายที่เกี่ยวกับชุมชนและประเทศ - กฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา - กฎหมายแรงงาน - กระบวนการในการตรากฎหมาย - ผู้มีสิทธิเสนอร่างกฎหมาย - ขั้นตอนการตรากฎหมาย - การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรากฎหมาย 			
8	พลเมืองดีตาม วิถี ประชาธิปไตย	ส 2.1 ม. 2/2	<ul style="list-style-type: none"> - สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย - แนวทางส่งเสริมให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย 		9	15
9	วิถีไทย	ส 2.1 ม. 2/3 ส 2.1 ม. 2/4	<ul style="list-style-type: none"> - บทบาทความสำคัญและความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันเศรษฐกิจ 		6	10

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การ เรียนรู้ (ตัวชี้วัด)	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระ ท้องถิ่น	จำนวน เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			สถาบันทางการเมืองการ ปกครอง - ความคล้ายคลึงและความ แตกต่างของวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมของประเทศ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นปัจจัยสำคัญในการ สร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างกัน			
10	การเมือง การปกครอง	ส 2.2 ม. 2/2	- เหตุการณ์และการ เปลี่ยนแปลงสำคัญของ ระบอบการปกครองของ ไทย - หลักการเลือกข้อมูล ข่าวสาร		6	10
รวมตลอดภาคเรียน					60	100

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกทำสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผน เวลา 8 ชั่วโมง และหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ 2 แผน เวลา 7 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 15 ชั่วโมง มาพัฒนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีรายละเอียดโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.2 รายละเอียดโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	แผนการจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	หมายเหตุ
1	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเองและครอบครัว	1. กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน	2	
		2. กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะครอบครัว	2	
		3. กฎหมายแรงงาน	2	
		4. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร	2	
2	พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	5. กระบวนการในการตรากฎหมาย	4	
		6. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	3	
รวม			15	

2. ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้ หรือชุดการสอนมาจากคำในภาษาอังกฤษว่า Learning Package Instructional Package หรือ Educational Package เป็นการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้เรียกชื่อในภาษาไทยหลายชื่อ เช่น ชุดการสอน ชุดการเรียนรู้ ชุดการเรียนการสอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในที่นี้ผู้วิจัยขอเรียกว่า ชุดการเรียนรู้ เพราะตรงกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2547, น. 1) ได้กล่าวไว้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสม โดยอาศัยการบูรณาการสื่อหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกันเพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในหน่วยนั้น ๆ

กรรณิการ์ หุ่นทอง (2551, น. 1) ได้กล่าวถึง ชุดการเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมชนิดหนึ่งที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับครูที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่ประกอบกันขึ้นอย่างมีเหตุผลและนำไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายพร้อมทั้งตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดแรงจูงใจในการเรียน

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2553, น. 14) กล่าวว่า วัตถุประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง นวัตกรรมที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเน้นทักษะการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

พนารัตน์ ศรีปัญญากร (2553, น. 46) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนสำเร็จรูปที่รวบรวมอย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนที่วางไว้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อยตามความสามารถ ความสนใจ เพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้โดยผู้เรียน ทำกิจกรรมในบทเรียนด้วยตนเอง ครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย คำชี้แจง ชื่อเรื่อง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการวัดและประเมินผลด้วยแผนการสอน คู่มือครู แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใบกิจกรรม (คำสั่ง เนื้อหา และแบบฝึกหัด)

ปยุตธนา พลเยี่ยม (2554, น. 19) กล่าวว่าสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อที่ใช้ประกอบการสอนสำหรับครู เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้สื่อประสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555, น. 435) กล่าวถึง ชุดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสอนแบบโปรแกรมชนิดหนึ่ง อาศัยระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย เพื่อมาช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนที่มีลักษณะเป็นสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย ในชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง คำนำ คำชี้แจง การใช้ชุดการเรียนรู้ เนื้อหาความรู้ แบบฝึกการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนอย่างเป็นระบบ ในการนำไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

การนำแนวคิดที่นำมาสู่การสร้างชุดการเรียนรู้ ทำให้ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เหมาะที่จะนำไปใช้กับผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้า มีการแสดงออกตามความสามารถและศักยภาพของผู้เรียน ได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ ดังนี้

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2542, น. 92 - 94) ได้กล่าวถึงแนวคิดและหลักการในการนำชุดการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ สรุปได้ 5 ประการดังนี้

1. แนวคิดความแตกต่างระหว่างบุคคล มาใช้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถและความสนใจโดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. การเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนจากการที่ยึดครูเป็นหลัก เป็นการนำสื่อการสอนมาใช้โดยการจัดให้ตรงกับเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ การเรียนลักษณะนี้ ผู้เรียนจะเรียนจากครู 1 ใน 4 ส่วน ที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

3. มีการจัดระบบการใช้สื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแนวใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการเรียนรู้อื่นจะมีผลต่อการใช้ของครู คือเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนเป็นการนำสื่อมาเพื่อให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง

4. เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้จึงต้องนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน

5. กระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสในกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง และทราบผลการตัดสินใจ หรือการทำงานของตนว่าถูกหรือผิดอย่างไร เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถ และความสนใจจึงทำให้การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนบรรลุเพราะใช้ชุดการเรียนรู้อื่นเป็นเครื่องมือสำคัญ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2553, น. 119 - 120) ได้เสนอแนวคิดที่นำมาสู่การสร้างชุดการเรียนรู้อื่น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

แนวคิดแรก คือ การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำนักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ มนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างปลีกย่อยอื่น ๆ ดังนั้น ในการนำเอาหลักความแตกต่างเหล่านี้ มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้อื่น ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการเหมาะสมที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนหรือการศึกษาเอกัตภาพ

แนวคิดที่สอง คือ ความพยายามที่จะเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิมที่เคยยึดซึ่งประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่าง ๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการเรียนรู้อื่นด้วยวิธีนี้ ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียนเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด ส่วนอีกสองในสามผู้เรียนจะศึกษด้วยตนเองจากที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ในรูปของ ชุดการสอน

แนวคิดที่สาม คือ การใช้ไอศหัทศนุปรกรรมได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปเป็นสื่อการสอนซึ่งคลุมถึงการใชัสิ่งลึนเปลืออง (วัสดุ) เครื่องมือต่าง ๆ (อุปกรณ์) และกระบวนการแนวคิดในเรื่องการใชัสื่อการสอนต่าง ๆ ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไปแต่เดิมนั้นการผลิตและการใชัสื่อการสอนมักออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต ต่างคนต่างใชัเป็นสื่อเดี่ยว ๆ มิได้มีการจัดระบบการใชัสื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใชัเป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียนแทนการใชัครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการสอนอันจะมีผลต่อการใชัสื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือครูเป็นผู้หิยบอุปกรณ์ต่าง ๆ มาใชัเป็นการใชัสื่อการสอน “เพื่อช่วยนักเรียนเรียน” คือให้นักเรียนได้หิยบฉวยและใชัสื่อการสอนต่าง ๆ ด้วยตัวนักเรียนเอง โดยอยู่ในรูปของชุดการเรียนรูั

เกริก ท่ามกลาง และจินตนา ท่ามกลาง (2555, น. 124 - 125) ได้ให้แนวคิดในการผลิตชุดการเรียนรูัมาใช้้นั้น อาศัยแนวคิด หลักการต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดตามหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรูัตามสติปัญญา ความสามารถ ความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม
2. แนวคิดในการเปลี่ยนบทบาทการเรียนรูั จากแต่เดิมนที่ยึดครูเป็นหลักมาเป็นยึดผู้เรียนเป็นหลัก โดยเน้นการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งและอีกสองในสามให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง
3. แนวคิดในการจัดระบบการใชัสื่อโดยการนำสื่อประสมมาใช้ เป็นการนำเอาสื่อประสมหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนจากการใชัสื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นเพื่อช่วยนักเรียนในการเรียนรูั
4. แนวคิดในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนกับครู นักเรียนกับนักเรียน นักเรียนกับสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยใช้กระบวนการกลุ่มมาประกอบกิจกรรมร่วมกัน
5. แนวคิดที่ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรูัมาจัดสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรูัอย่างมีความหมายและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมด้วยตนเองมีแนวคิดตัดสินใจเองได้ มีการเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ และต้องการที่จะเรียนรูัต่อไปได้เรียนรูัตามความสามารถและความสนใจ
6. แนวคิดที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมในการเรียน ใช้กระบวนการกลุ่มเป็นการส่งเสริมและฝึกฝนทักษะการสื่อสาร การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี อันเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย และผู้เรียนสามารถรู้ถึงผลการเรียนของตน

สรุปได้ว่า แนวคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ โดยการประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ตระหนักกิจกรรมกลุ่ม และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน หรือปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่ม การใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายโยงความรู้จากนามธรรม ไปสู่ความเป็นรูปธรรม และการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอน การเสริมแรง การเรียนตามลำดับขั้น หรือยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

2.3 ประเภทของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้แต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายได้เกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้ลงมือปฏิบัติจริงและผู้เรียนภาคภูมิใจในความสำเร็จ ซึ่งมีนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, น. 94) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบด้วยคำบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนขึ้น ชุดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรม ในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่จะใช้อาจได้แก่รูปภาพ แผนภูมิหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้
2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้ เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน
3. ชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคล หรือชุดการเรียนรู้แบบ เอกัตภาพ เป็นชุดการเรียนรู้สำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติมผู้เรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วยชุดการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนส่วนย่อยหรือโมดูลก็ได้

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2545, น. 59) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self Study Package) สร้างขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนนำไปศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่มีครูผู้สอน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียนแบบคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน หรือชุดการเรียนผ่านเครือข่ายเว็ลด์ไวด์เว็บ
2. ชุดการเรียนรู้ สร้างขึ้นโดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เช่น ชุดฝึกอบรม หรือชุดการเรียนรู้ต่าง ๆ ผสมเป็นชุดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมไว้หลายอย่าง เพื่อให้ครูเลือกใช้ตามความเหมาะสม

สุคนธ์ ลินธพานนท์ (2553, น. 15) ได้จำแนกประเภทของชุดการเรียนรู้ไว้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่กำหนดกิจกรรม และสื่อการเรียนที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ชุดการเรียนรู้จะมีเนื้อหาวิชาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับผู้เรียนทั้งชั้น โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยาย เนื้อหา และกิจกรรมไว้ตามลำดับขั้น สื่อที่ใช้อาจเป็น แผนการจัดการเรียนรู้ แผนภูมิ รูปภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ชุดการเรียนรู้ประเภทนี้ มักจะบรรจุใส่กล่องที่ขนาดเหมาะสมกับจำนวนสื่อการสอน ในกรณีที่สื่อการสอนนั้นเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ราคาแพง หรือขนาดเล็กมาก หรือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ไม่สามารถบรรจุลงในกล่องได้ควรมีการกำหนดข้อมูลการใช้สื่อไว้ในคู่มือครูเพื่อเตรียมการสอน

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น ชุดการเรียนรู้ชนิดนี้ จึงยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วยและหัวเรื่องที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน คือ ในลักษณะของห้องเรียน แบบศูนย์การเรียน โดยการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม จะประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ย่อยตามศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้นั้นจะจัดไว้ในรูปสื่อผสม อาจใช้สื่อเป็นรายบุคคล หรือสื่อสำหรับผู้เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันก็ได้

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ที่จัดไว้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามคำแนะนำที่ระบุไว้ หากสงสัยตอนใดก็ถามผู้สอนได้ ผู้เรียนสามารถปรึกษากันในระหว่างเรียน สามารถนำไปศึกษานอกเวลาเรียน หรือนำไปศึกษาที่บ้านได้ โดยมีผู้ปกครองหรือผู้อื่นคอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ

4. ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้กับผู้เรียนที่อยู่ต่างถิ่น มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน แต่สามารถเรียนได้เองที่บ้าน โดยมีสื่อผสมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดให้ เช่น รายการวิทยุกระจายเสียง เอกสารการสอน เทปเสียงประกอบชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติ รายการวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนเข้ารับการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

สรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้แบ่งออกได้เป็นหลายประเภท ตามลักษณะในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ชี้แนะหรือให้คำปรึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเภทของชุดการเรียนรู้แบบรายบุคคล ที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนที่มุ่งขยายเนื้อหาสาระประกอบการเรียนรู้รายบุคคลให้ชัดเจนขึ้น จะมีเนื้อหาวิชาใช้กับผู้เรียนทั้งชั้น แต่บทบาทของครูจะพุดน้อยลง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมภายใต้การดูแลของครู เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามดรชนี้ตัวชี้วัด

2.4 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

นักการศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 95 - 96) ได้กล่าวว่าชุดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียน การจัดชั้นเรียน
2. บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้
3. แบบทดสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียน ได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกันอาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्म สไลด์ เป็นต้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, น. 95 - 96) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ชุดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ แบ่งได้เป็น 4 ส่วน คือ

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียน ตามแต่ชนิดของชุดการเรียนรู้ ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียน หรือประกอบกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ในชุดการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่ศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียน ดำเนินกิจกรรมและการสรุปบทเรียน
3. ใบความรู้และสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วย บทเรียน โปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสคริป แผ่นภาพ หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น
4. แบบประเมิน ผู้เรียนจะทำแบบประเมินผลความรู้ด้วยตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินผลที่อยู่ในชุดการเรียนรู้ อาจเป็นแบบฝึกหัดการจับคู่ หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

กิดานันท์ มลิทอง (2543, น. 85) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของชุดการเรียนรู้

1. คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน
2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนการสอน
3. เนื้อหาสาระ บทเรียน จะจัดอยู่ในรูปสื่อต่าง ๆ เช่น สไลด์ เทปบันทึกเสียง วีดิทัศน์

4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรม ให้ผู้เรียนรายงานหรือค้นคว้าต่อจากที่เรียน
5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น เพื่อประเมิน

การเรียนรู้

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, น. 125) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ
ชุดการเรียนรู้ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ ได้ศึกษาขั้นตอนในการ
จัดการเรียนรู้
2. คำชี้แจงหรือคำสั่งการมอบหมายงาน เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนสำหรับ
ผู้เรียนแต่ละขั้นตอน
3. เนื้อหาสาระซึ่งบรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้
4. การวัดและการประเมินผล เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินผล

กระบวนการเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ขณะปฏิบัติการกิจกรรม และหลังเรียน

สรุปองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ คู่มือการใช้ชุด
การเรียนรู้ คำชี้แจง จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และเครื่องมือการประเมินก่อนเรียน
และหลังเรียน

2.5 ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้

ในการสร้างชุดการเรียนรู้ต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้
ดังต่อไปนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2551, น. 1) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาที่จะนำมาทำเป็นชุดการเรียนรู้ และวิเคราะห์แบ่งหน่วยการเรียน
การสอนออกเป็นเรื่องย่อย ๆ
2. กำหนดว่าผู้เรียนคือใคร จะให้อะไรแก่ผู้เรียน จัดกิจกรรมอย่างไร จะทำได้
อย่างไร ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดการเรียนรู้
3. กำหนดหน่วยการเรียนการสอนที่จะถ่ายทอดเนื้อหาสาระน่าเรียน หาสื่อการ
เรียนได้ง่าย พยายามดึงเอาแกนหลักการเรียนรู้ออกมาให้ได้
4. กำหนดสาระสำคัญต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยการสรุปหลักการ
เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องสอดคล้องสาระสำคัญ โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์เชิง
พฤติกรรม ซึ่งหมายถึง ความสามารถของผู้เรียน แสดงออกมาหลังจากการเรียนรู้แล้วถ้าผู้สอนกำหนด
ชัดเจนมากขึ้นเท่าใด ก็ยังมีทางประสบความสำเร็จในการสอนมากขึ้นเท่านั้น จึงต้องตรวจสอบ
จุดประสงค์การเรียนรู้แต่ละข้อให้ถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา

6. การวิเคราะห์งาน โดยการนำจุดประสงค์แต่ละข้อมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ จากนั้นจึงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมถูกต้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

7. เรียงลำดับกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเรียน โดยคำนึงถึง พื้นฐานของผู้เรียน วิธีดำเนินการให้เกิดขึ้นในการเรียนการสอน ตลอดจนการติดตามผลการประเมิน และการประเมินพฤติกรรมผู้เรียนที่แสดงออกเมื่อมีการเรียนการสอนแล้ว

8. สื่อการเรียนรู้ กำหนดเขียนไว้ในคู่มือให้ชัดเจนว่าอยู่ที่ใด เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ สิ่งของที่เก็บได้ไม่ทนทาน เน้าเปื้อยได้ เช่น ใบไม้ พืช สัตว์ เป็นต้น

9. การประเมินผล การตรวจสอบหลังการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนได้มีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่เราตั้งไว้หรือไม่

10. การทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพ เพื่อพิจารณารูปแบบของ ชุดการเรียนรู้ จะสร้างตามลักษณะรูปแบบเป็นของ แพ้ม กล่อง แล้วแต่ความสะดวกในการใช้ การเก็บรักษา ความสวยงาม ส่วนการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ก็เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสม โดยการนำไปทดลองกับกลุ่มผู้เรียนขนาดเล็ก ๆ ดูก่อน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องและแก้ไขปรับปรุง เสียก่อนจึงนำไปทดลองกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่ต่อไป โดยกำหนดขั้นตอน ดังนี้

10.1 ชุดการเรียนรู้นี้ต้องการทราบความรู้เดิมของผู้เรียนหรือไม่

10.2 การนำเข้าสู่บทเรียนนี้มีความเหมาะสมหรือไม่

10.3 การประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

10.4 การสรุปผลการเรียน เพื่อเป็นแนวทางไปสู่ความคิดสาระสำคัญ หรือ หลักการสำคัญของการเรียนรู้ในหน่วยนั้น ๆ

10.5 การประเมินผลหลังเรียน เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมการเรียนรู้ว่า เปลี่ยนหรือไม่ให้ความเชื่อมั่นมากนักน้อยเพียงใด

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2553, น. 19 - 21) ได้กล่าวถึงการสร้างชุดการเรียนรู้ตาม ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกหัวข้อ (Topic) กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหา ผู้สร้าง ชุดการเรียนรู้ควรเลือกหัวข้อและประเด็นสำคัญ ได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระ การเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นที่สอนว่าหัวข้อใดเหมาะสมที่ควร นำไปสร้างชุดการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. กำหนดเนื้อหาที่จะทำชุดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

3. เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน เป็นลักษณะจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์ว่าเมื่อศึกษาชุดการเรียนรู้จบแล้ว ผู้เรียนจะต้องมี ความสามารถอย่างไร

4. สร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบมี 3 แบบ คือ

4.1 แบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิม เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานก่อนที่จะมาเรียนเพียงพอหรือไม่ เมื่อทดสอบแล้วถ้าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่เพียงพอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ โดยวิธีใด เป็นต้น หรือผู้สอนอาจอธิบายความรู้เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนในเรื่องนั้น ๆ

4.2 แบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียนหลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละเนื้อหาย่อย

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากการศึกษาชุดการเรียนรู้จบแล้ว

5. จัดทำชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

5.1 บัตรคำสั่ง

5.2 บัตรปฏิบัติการ และบัตรเฉลย (ถ้ามี)

5.3 บัตรเนื้อหา

5.4 บัตรฝึกหัด และบัตรเฉลยบัตรฝึกหัด

5.5 บัตรทดสอบและบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

6. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้สอนเตรียมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีหลักการสำคัญคือ

6.1 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะและควบคุมการเรียนการสอน

6.2 เลือกกิจกรรมหลากหลายที่เหมาะสมกับชุดการเรียนรู้

6.3 ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดอย่างหลากหลาย เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

7. การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนบางชนิดอาจมีผู้จัดทำไว้แล้ว ผู้สอนอาจนำมาปรับปรุง ดัดแปลงใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการสอน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย คำสั่ง เนื้อหา ใบความรู้ แบบทดสอบ ใบงาน แบบประเมินชุดการเรียนรู้ ในการสร้างชุดการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ลดความสามารถที่แตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเร้าความสนใจของผู้เรียนและช่วยลดบทบาทของครูผู้สอนสำหรับประโยชน์ในการ

วิจัยครั้งนี้ มุ่งหวังผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง สนุกกับการเรียนรู้ สามารถประเมินตนเองและแก้ไขจุดบกพร่องของตัวเองได้

2.6 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เป็นประเภทสื่อทางการศึกษา ที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับเป็นแนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เร็วได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้เกิดประโยชน์ และคุณค่าในการเรียนการสอนอย่างยิ่ง ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, น. 32 - 33) ได้สรุปประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ที่มีต่อการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
2. ช่วยลดภาระของครูผู้สอน
3. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน
4. ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ด้วยความมั่นใจ
5. ช่วยให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
6. ช่วยให้ครูวัดผลผู้เรียนได้ตามวัตถุประสงค์
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่
8. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2553, น. 21 - 22) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้สรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาความรู้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่าน และสรุปความรู้อย่างเป็นระบบ
2. การทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการคิดท้ายชุดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดย สมศ.
3. ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง จากการที่ผู้เรียนทำตามคำสั่งในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดในชุดการเรียนรู้ หรือใบงานด้วยตนเองนั้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักฝึกตนเองให้ทำตามกติกา
4. ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
5. การใช้ชุดการเรียนรู้นั้น สามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ ขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้สอนที่เอื้อต่อการศึกษาดด้วยตนเอง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555, น. 436 - 437) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้

2. ได้รับความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่ทำการศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. เป็นการสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการเรียนรู้ที่ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถหยิบใช้ได้ทันที
5. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะสื่อผสม (Multimedia) ที่ได้จัดไว้ในระบบเป็นการแปลเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา
6. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษารายบุคคล ตามความสนใจตลอดเวลา และโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน
7. ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนครู ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเรียนโดยอาศัยความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ทั้งสามารถเรียนด้วยตนเอง ครูคนหนึ่งจึงสามารถสอนผู้เรียนได้จำนวนมาก
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จุดมุ่งหมายของการเรียนชัดเจน ตลอดจนรู้วิธีการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายเป็นการเพิ่มพูน แรงจูงใจในการเรียน
9. ชุดการเรียนรู้จะกำหนดบทบาทของครูและผู้เรียนไว้ชัดเจน ว่าตอนใด ใครจะทำอะไร อย่างไร ลดบทบาทของการกระทำของครูฝ่ายเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำมากขึ้น
10. ชุดการเรียนรู้เกิดจากการนำวิธีเชิงระบบเข้ามาใช้เมื่อได้ผ่านการทดลองจึงทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
11. ชุดการเรียนรู้ได้ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน และรู้จักการทำงานร่วมกัน
12. ชุดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวัสดุการเรียนและกิจกรรมตามความสนใจ
13. ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน รู้การกระทำของเขาและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง
สรุปได้ว่า ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ที่มีต่อผู้เรียนช่วยในการแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถศึกษาเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าให้เข้าใจ หรือเรื่องที่สนใจได้อย่างต่อเนื่อง และใช้ความสามารถของตนเองในการเรียนตามศักยภาพ ช่วยแก้ปัญห
ของความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.7 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, น. 494) ได้กล่าวถึง

1. ความจำเป็นของการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ดังต่อไปนี้

1.1 สำหรับหน่วยงานผลิตชุดกิจกรรม เป็นการประกันคุณภาพของชุด กิจกรรม ว่าอยู่ในขั้นสูงเหมาะสมที่จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่ทดสอบ ประสิทธิภาพและ ผลิตออกมาใช้ประโยชน์ได้ไม่ดีก็ต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

1.2 สำหรับผู้ใช้ชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ มุ่งหวัง ดังนั้นก่อนการนำชุดกิจกรรมไปใช้ ครูควรมั่นใจว่าชุดกิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพ ในการช่วย ให้ได้ชุดกิจกรรมที่มีคุณค่าตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 สำหรับผู้ผลิตชุดกิจกรรม การทดสอบหาประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจ ได้ว่า เนื้อหาที่บรรจุในชุดกิจกรรมมีความเหมาะสมและง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิต มีความ ชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

2. การกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพ หมายถึง การกำหนดระดับประสิทธิภาพ ของ ชุดกิจกรรมที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์จะประเมินจากพฤติกรรม ของผู้เรียน 2 ประเภท คือ

2.1 ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง เป็นการประเมินจากพฤติกรรมย่อย ๆ หลายพฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบ กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ผู้สอนกำหนด

2.2 พฤติกรรมขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียน

3. การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, น. 496 - 497) ได้เสนอขั้นตอนการทดสอบ ประสิทธิภาพของชุดการสอนได้ดังนี้

3.1 ค้นหาประสิทธิภาพ 1:1 (แบบเดี่ยว) เป็นการทดลองกับผู้เรียนครั้งละ 1 คน โดยทดลอง 3 ครั้งกับเด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการ ทดลองแบบเดี่ยวนั้นจะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมาก

3.2 ค้นหาประสิทธิภาพ 1:10 (แบบกลุ่ม) เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6 - 10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในคราวนี้คะแนนของ ผู้เรียนจะเพิ่มขึ้น

3.3 ค้นหาประสิทธิภาพ 1: 100 (ภาคสนาม) เป็นการทดลองกับผู้เรียนทั้งชั้น 30 - 40 คน คำนวณหาค่าประสิทธิภาพแล้วทำ การปรับปรุงผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลังการทดลองคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะ ใกล้เคียงกับเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ สูง หรือ ต่ำ กว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5

บุญชม ศรีสะอาด (2537, น. 25 - 29) จำแนกวิธีการหาประสิทธิภาพของ ชุดการสอน เป็น 3 วิธีคือ

1. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือครู โดยจะใช้แบบประเมินผลให้ผู้เชี่ยวชาญหรือครูพิจารณาทั้งด้านคุณภาพ เนื้อหาสาระ และเทคนิคการจัดทำสื่ออื่น ๆ แบบประเมินอาจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือเป็นแบบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย สรุปผลเป็นความถี่แล้วอาจทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ด้วยค่าไค-สแควร์ 34

2. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เรียน มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครู แต่เน้นการรับรู้คุณค่าที่ได้จากการเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่มีความเที่ยงตรงที่จะพิสูจน์คุณภาพ และคุณค่าของสื่อการสอน นั้น ๆ โดยจะวัดว่า ผู้เรียนที่เกิดการเรียนรู้อะไรขึ้นบ้าง เป็นการวัดเฉพาะผลที่เป็นจุดประสงค์ของการสอนโดยใช้ ชุดกิจกรรมนั้นอาจจำแนกได้เป็น 2 วิธี คือ

2.1 กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ เช่น เกณฑ์ 80/80

2.2 ไม่ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า แต่จะพิจารณาการเปรียบเทียบผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หรือเปรียบเทียบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมนั้นสูงกว่า หรือเท่ากับสื่อ หรือเทคนิคการสอนอย่างอื่นหรือไม่ โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที่ (t - test) จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม

สรุปได้ว่า การทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม และการตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ในการ พัฒนาชุดกิจกรรมในครั้งนี้คณะผู้วิจัย ใช้การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยการประเมินผล พฤติกรรมผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง(กระบวนการ) และพฤติกรรม (ผลลัพธ์) E_1 / E_2 และทำการทดสอบประสิทธิภาพแบบ 1:1 (หรือแบบเดี่ยว) คือ การทดลองกับนักเรียน 3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเก่ง อย่างละ 1 คน โดยทดลอง กับเด็กอ่อนก่อนทำการ ปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง แล้วจึงนำไปทดลองกับเด็กเก่งแบบ 1:10 (หรือแบบ กลุ่ม) คือทดลองกับนักเรียน 9 คน คณะผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 3 คน คำนวณหาประสิทธิภาพและปรับปรุง แบบ 1:100 (หรือภาคสนาม) คือทดลองกับนักเรียน 27 คน คณะผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน อย่างละ 9 คน โดยตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ที่ เกณฑ์ 80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากนักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยครูต้องศึกษาแนวทางในการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2548, น. 125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน

ปราณี กองจินดา (2549, น. 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2544) ได้ให้คำนิยามของผลสัมฤทธิ์ว่า เป็นการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า อันเกิดจากกระบวนการเรียนการสอนในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546) ให้ความหมายว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นการวัดความสำเร็จทางการเรียน หรือวัดประสบการณ์ทางการเรียนที่ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนโดยวัดตามจุดมุ่งหมายของการสอน หรือวัดผลสำเร็จจากการศึกษาอบรมในโปรแกรมต่าง ๆ

ไพโรจน์ คะเซนทร์ (2546) ให้คำจำกัดความผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า คือคุณลักษณะรวมถึงความรู้ ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับการเรียนการสอน ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถด้านใดมากน้อยเท่าไร ตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการเรียน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ รวมทั้งความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรมต่าง ๆ ก็เป็นผลมาจากการฝึกฝนด้วย

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2546, น. 29) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic achievement) หมายถึง คุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคลอันเป็นผลมาจากการเรียน การสอน หรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับการเรียนการสอน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพสมอง

วรรณิ โสมประยูร (2547, น. 26) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงความสามารถหรือพฤติกรรมของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ซึ่งพัฒนาขึ้นหลังจากได้รับการอบรมสั่งสอนและฝึกโดยตรง

บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 53) ได้กล่าวถึง การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงการใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความสามารถของบุคคลด้านวิชาการ ซึ่งเป็นผลในการเรียนรู้สาระและตามจุดประสงค์ของวิชา หรือเนื้อหาที่สอนนั้น โดยทั่วไปจะวัดผลสัมฤทธิ์ในวิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร ได้มาจากหลักการวัดและประเมินผล ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ความคิดหรือพุทธิพิสัย ด้านอารมณ์และความรู้สึกหรือจิตพิสัย และด้านทักษะปฏิบัติหรือทักษะพิสัยที่ผู้สอนกำหนดไว้ในช่วงเวลาใดเวลา โดยทั่วไป การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จะวัดความรู้ความสามารถตามสาระที่เรียน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ เครื่องมือที่ใช้วัดส่วนใหญ่เป็นแบบทดสอบ เรียกว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าผู้เรียนเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนแล้วผู้เรียนจะมีความรู้อยู่ในระดับใด เพื่อที่ผู้สอนจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไข พัฒนา และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ แต่การจะสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ ผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของแบบทดสอบ การวางแผนการสร้าง หลักการสร้าง การเลือกชนิดของแบบทดสอบให้เหมาะสมกับเนื้อหา และการนำผลจากการสอบไปใช้ปรับปรุงและสรุปผลการเรียน

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (achievement tests)

สมบุรณ์ ตันยะ (2545, น. 143) ได้ให้ความหมายว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัดพฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในเรื่องที่เรียนรู้อยู่แล้ว หรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด ส่วน พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2544, น. 98) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็น แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่แล้ว ว่า บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

ดังนั้นสรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ และทักษะความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีตหรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

3.2 ประเภทของแบบทดสอบ

ไพโรจน์ คะเซนทร์ (2556) ได้จัดประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเอง (Teacher made tests) และแบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) ซึ่งทั้ง 2 ประเภทจะถามเนื้อหาเหมือนกัน คือถามสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนซึ่งจัดกลุ่มพฤติกรรมได้ 6 ประเภท คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเองเพื่อใช้ในการทดสอบผู้เรียนในชั้นเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบปรนัย (Objective tests) ได้แก่

แบบถูก – ผิด (True-false) แบบจับคู่ (Matching) แบบเติมคำให้สมบูรณ์ (Completion) หรือแบบคำตอบสั้น (Short answer) และแบบเลือกตอบ (Multiple choice)

1.2 แบบอัตนัย (Essay tests) ได้แก่ แบบจำกัดคำตอบ (Restricted response items) และแบบไม่จำกัดคำตอบ หรือ ตอบอย่างเสรี (Extended response items)

2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) เป็นแบบทดสอบที่สร้างโดยผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเนื้อหา และมีทักษะการสร้างแบบทดสอบ มีการวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ มีค่าชี้แจงเกี่ยวกับการดำเนินการสอบ การให้คะแนนและการแปลผล มีความเป็นปรนัย (Objective) มีความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบมาตรฐาน ได้แก่ California Achievement Test, Iowa Test of Basic Skills, Stanford Achievement Test และ the Metropolitan Achievement tests เป็นต้น

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) ได้จัดประเภทแบบทดสอบไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. แบบปากเปล่า เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคล ใช้ได้ผลดีถ้ามีผู้เข้าสอบจำนวนน้อย เพราะต้องใช้เวลาถาม ถามได้ละเอียด เพราะสามารถโต้ตอบกันได้

2. แบบเขียนตอบ เป็นการทดสอบที่เปลี่ยนแปลงมาจากการสอบแบบปากเปล่า เนื่องจากจำนวนผู้เข้าสอบมากและมีจำนวนจำกัด แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

2.1 แบบความเรียง หรืออัตนัย เป็นการสอบที่ให้ผู้ตอบได้รวบรวมเรียบเรียงคำพูดของตนเองในการแสดงทัศนคติ ความรู้สึก และความคิดได้อย่างอิสระภายใต้หัวข้อที่กำหนดให้เป็นข้อสอบที่สามารถ วัดพฤติกรรมด้านการสังเคราะห์ได้อย่างดี แต่มีข้อเสียที่การให้คะแนน ซึ่งอาจไม่เที่ยงตรง ทำให้มีความเป็นปรนัยได้ยาก

2.2 แบบจำกัดคำตอบ เป็นข้อสอบ ที่มีคำตอบถูกได้เงื่อนไขที่กำหนดให้อย่างจำกัด ข้อสอบแบบนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

3. แบบปฏิบัติ เป็นการทดสอบที่ผู้สอบได้แสดงพฤติกรรมออกมาโดยการกระทำหรือลงมือปฏิบัติจริง ๆ เช่น การทดสอบทางดนตรี ช่างกล พลศึกษา เป็นต้น

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ แบบทดสอบมาตรฐาน ซึ่งสร้างจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านวัดผลการศึกษา มีการหาคุณภาพเป็นอย่างดี ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการทดสอบในชั้นเรียนในการออกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์เพื่อการสื่อสาร ผู้วิจัยได้เลือกแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบปฏิบัติ ในการวัดความสามารถในการนำคำศัพท์ไปใช้ในการสื่อสารด้านการการพูดและการเขียน และเลือกแบบทดสอบแบบเขียนตอบที่จำกัดคำตอบโดยการเลือกตอบจากตัวเลือกที่กำหนดให้ ในการวัดความรู้ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และการนำคำศัพท์ไปใช้ในการฟังและการอ่าน

3.3 การสร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้
บุญชม ศรีสะอาด (2546, น. 56 - 58) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์เนื้อหาวิชาและทำตาราง โดยกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นแรก ต้องวิเคราะห์รายวิชา หรือหัวข้อที่นำมาสร้างข้อสอบวัดผล การวิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิชา จากนั้นจัดทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือตารางวิเคราะห์หลักสูตร ตารางนี้มี 2 มิติคือ ด้านเนื้อหา กับ สมรรถภาพที่ต้องการวัด ซึ่งได้จากการวิเคราะห์จุดประสงค์และพิจารณาการเขียนข้อสอบ โดยพิจารณาว่าหัวข้อเรื่องสำคัญมากน้อย แล้วกำหนดจำนวนข้อสอบที่จะวัดในแต่ละหัวข้อตามอันดับความสำคัญ จากนั้นกำหนดจำนวนข้อ และวิเคราะห์จุดประสงค์การสร้างข้อสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวัดที่นิยม ได้แก่ การเขียนข้อสอบวัดตามจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัย (Cognitive) ซึ่งจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาด้านพุทธิพิสัยออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ วัดด้านความรู้ความจำ (Knowledge) วัดด้านความเข้าใจ (Comprehension) วัดด้านการนำไปใช้ (Application) วัดด้านการวิเคราะห์ (Analysis) วัดด้านสังเคราะห์ (Synthesis) และด้านประเมินค่า (Evaluation)
2. การกำหนดแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ การพิจารณา รูปแบบ และตัดสินใจในการใช้ข้อคำถาม ควรศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ และหลักการเขียนคำถาม สมรรถภาพ ต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยีในการเขียนข้อสอบ เพื่อนำมาใช้เป็นหลักในการเขียนข้อสอบ
3. เขียนข้อสอบโดยใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดทำไว้ขั้นที่ 1 เป็นกรอบ ซึ่งจะทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหาและทุกสมรรถภาพ ส่วนรูปแบบและเทคนิคในการเขียนข้อสอบยึดตามที่ได้ศึกษาในขั้นที่ 2
4. ตรวจสอบข้อสอบ โดยนำข้อสอบที่เขียนในขั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้ง หนึ่ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจนเข้าใจง่ายเหมาะสม ตัวถูกตัวลวงเหมาะสมกับเข้ากับหลักเกณฑ์หลังพิจารณาข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีค่าชี้แจง หรือคำอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบไว้ที่ปกของแบบทดสอบอย่างละเอียด และชัดเจนการจัดพิมพ์รูปแบบให้เหมาะสม
6. ทดลองใช้และนำมาวิเคราะห์คุณภาพ และปรับปรุงแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่คล้ายกัน กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้เรียนในวิชาเนื้อหาที่จะสอบ แล้วนำผลการสอบมาตรวจให้คะแนนทำการวิเคราะห์คุณภาพคัดเลือกข้อที่มีคุณภาพเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ ถ้าข้อที่

เข้าเกณฑ์มีจำนวนมากกว่าที่ต้องการก็ตัดข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุดออกตามลำดับ แล้วนำเฉพาะข้อสอบเข้าเกณฑ์เหล่านั้นมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น

7. พิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงนำข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก และระดับความยากเข้าเกณฑ์ตามจำนวนที่ต้องการ มาพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับจริงซึ่งจะต้องมีคำชี้แจงและรูปแบบที่มีความเหมาะสม ประณีต และความถูกต้อง

สมนึก ภัททิยธนี (2551, น. 97) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า

1. ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจข้อสอบแต่ละชนิดและทุกครั้งที่จะออกข้อสอบชนิดใด ควรคำนึงถึงหลักการออกข้อสอบชนิดนั้น ๆ ด้วย
2. ข้อสอบชนิดใดก็ตามหากมีคุณสมบัติเป็นไปตามคุณลักษณะของแบบทดสอบที่ดีหลายประการก็เป็นข้อสอบที่ดีมากเท่านั้น
3. ปัจจุบันนักเรียนมีจำนวนมาก การพิมพ์และการตรวจข้อสอบสามารถใช้เครื่องจักรกลแทนการตรวจด้วยคน จึงควรใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ
4. โดยทั่วไปในการสอบแต่ละครั้ง ควรจะใช้ข้อสอบเพียง 2 ชนิด ได้แก่ ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียงกับข้อสอบแบบเลือกตอบ ส่วนข้อสอบชนิดอื่น ๆ จะใช้เป็นแบบฝึกหัดหรืออาจจะเป็นการทดสอบย่อยเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนสนใจในวิชาที่กำลังสอน และสามารถพัฒนาให้เป็นข้อสอบ 2 ชนิดนี้กล่าวคือ

4.1 ถ้าเป็นข้อสอบแบบกาถูก - กาผิด ควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ

4.2 ถ้าเป็นข้อสอบแบบจับคู่ ควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด

ตัวเลือกคงที่

4.3 ถ้าเป็นข้อสอบเติมคำหรือตอบสั้นๆควรพัฒนาให้เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ (ถ้าให้ตอบสั้นๆ) หรือแบบอัตนัย (ถ้าให้ตอบยาวๆ)

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2552, น. 97 - 99) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นรอบในการออกข้อสอบโดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3. กำหนดชนิดของข้อสอบและวิธีการสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ข้อสอบที่จะใช้วัด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษา วิธีเขียน ข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ

4. เขียนข้อสอบผู้ออกข้อสอบต้องเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ใน ตาราง วิเคราะห์หลักสูตร และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียน ข้อสอบ

5. ตรวจสอบข้อสอบเพื่อให้การเขียนข้อสอบมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้อง พิจารณาทบทวนตรวจสอบข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป

6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจสอบข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบ ทั้งหมด การจัดทำแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายตอบแบบทดสอบ และจัดวาง รูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการ ทดสอบจริง แล้วนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ

8. จัดทำแบบทดสอบ หากพบว่าข้อสอบใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดี อาจจะ ต้องตัดทิ้ง หรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจัดทำแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไป ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า ขั้นตอนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีดังนี้

1. การวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา เพื่อนำมาพิจารณาเขียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
2. กำหนดข้อคำถาม และรูปแบบของแบบทดสอบที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน
3. สร้างตารางกำหนดจำนวนข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ การใช้ภาษาที่มีความชัดเจนเข้าใจง่าย และเหมาะสมกับผู้เรียน
4. พิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบและวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบตามเกณฑ์โดยใช้ค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. พิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับจริงที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนีก ภัททิยธนี (2546, น. 67 - 71) ได้กล่าวถึง ลักษณะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพควรมีลักษณะที่ดี 10 ประการ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงกับจุดมุ่งหมายต้องการ หรือวัดในสิ่งต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความเที่ยงตรงจึงเปรียบเสมือนหัวใจของแบบทดสอบ ลักษณะความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ แบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงตรงโครงสร้าง ความเที่ยงตรงตามสภาพ และความเที่ยงตรง ตามการพยากรณ์
2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงวาไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการทดสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม
3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีความได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดา ไม่ให้นักเรียนที่ไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ดี ผู้ที่ทำข้อสอบได้ดีควรเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง และขยัน
4. ความลึกของคำถาม (Searching) ข้อสอบแต่ละข้อจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดตัดแปลงแก้ปัญหา จึงจะตอบข้อสอบได้
5. ความยั่วยุ (Exemplary) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย
6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทางหรือทิศทางการถามการตอบต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือ
7. ความเป็นปรนัย (Objective) แบบทดสอบจะเป็นปรนัยจะต้องมีคุณสมบัติ 3 ประการคือ
 - 7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน ทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายได้ถูกต้องและตรงกัน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ผู้สอนจะทำการตรวจสอบระดับความสามารถของผู้เรียน โดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งจะวัดแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของวิชา อาจวัดด้านการปฏิบัติหรือด้านเนื้อหา ถ้าเป็นด้านเนื้อหานิยมวัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ที่สามารถวัดได้ครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 7.2 ตรวจให้คะแนนได้ตรงกัน แม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือหลายคนก็ตาม
 - 7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน
8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมากพอประมาณ ใช้เวลาพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต สามารถตรวจให้คะแนนได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการมีสิ่งแวล้อมในการสอนที่ดี

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะ หรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกันได้ข้อสอบที่ดีจะต้องมีอำนาจจำแนกสูง

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกหรืออัตราส่วนของคนที่ตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับทฤษฎีที่เป็นหลักยึด เช่น ตามทฤษฎีการวัดแบบอิงกลุ่ม ข้อสอบที่ดีคือข้อสอบที่ไม่ง่ายหรือยากเกินไป หรือความยากง่ายพอเหมาะ ส่วนทฤษฎีการวัดแบบอิงเกณฑ์นั้น ความยากง่ายไม่ใช่สิ่งสำคัญ สิ่งสำคัญอยู่ที่ข้อสอบนั้นได้วัดในจุดประสงค์ต้องการวัดได้จริงหรือไม่ ถ้าวัดได้จริงก็นับว่าเป็นข้อสอบที่ดี จากการศึกษาลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยสรุป ได้ว่า ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1. ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโครงสร้าง ตามสภาพและความเที่ยงตรงตามการพยากรณ์ ความเชื่อมั่น
2. ความเชื่อมั่นสามารถวัดไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการทดสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม
3. ความยุติธรรมโดยไม่เปิดโอกาสให้มีความได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบ

ด้วยกัน

4. ความลึกของคำถาม ต้องถามให้นักเรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปคิดแก้ปัญหา

5. ความช่วยๆ เพื่อให้ผู้เรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่เบื่อหน่าย
6. ความจำเพาะเจาะจง ที่มีแนวทางการถามการตอบที่ชัดเจน เข้าใจง่าย
7. ความเป็นปรนัย มีการตั้งคำถามที่มีความชัดเจน การตรวจให้คะแนนและการแปลคะแนนความหมายเหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต สามารถตรวจให้คะแนนได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการมีสิ่งแวดล้อมในการสอนที่ดี

9. อำนาจจำแนก ข้อสอบที่ดีจะต้องมีอำนาจจำแนกสูง คนเก่งสามารถทำคะแนนได้สูงกว่าคนที่ด้อยกว่า

10. ความยาก ข้อสอบมีอัตราส่วนของคนที่ตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบมีความเหมาะสมควรความยากง่ายพอเหมาะ หรือตรงตามจุดประสงค์ต้องการวัด

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

กรณีการร่ำ หนุ่นทอง (2551, น. 83) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เท่ากับ 80.11/88.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พนารัตน์ ศรีปัญญากร (2553, น. 106 – 107) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เท่ากับ 81.33/86.11 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ ผลการทดลองการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ มีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความสุขและสนุกกับการเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ และผู้เรียนมีผลการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อะรอน วงศ์มัน (2553, น. 87 – 89) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องการเมืองการปกครอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.96/83.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร จันทร์โสภา (2554, น. 93 – 97) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน เรื่อง ประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหินเหล็กไฟ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดการสอน แบบศูนย์การเรียนมีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 83.29/81.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลที่เรียน โดยชุดการสอนการเรียนดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6683 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็น ร้อยละ 66.83 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนด้วยการใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนอยู่ในระดับมาก

เจริญศรี โสขวิญญา (2554, น. 102) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายน่ารู้ มีประสิทธิภาพ 84.76/84.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

ที่กำหนดไว้ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเท่ากับ 0.7046 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ในระดับมาก

ปยุตนา พลเยี่ยม (2554, น. 90) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมบุรีพิทยาคมรัชมังคลาภิเษก อำเภอบ้านด่าน จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เท่ากับ 83.87/82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ดัชนีประสิทธิผลนักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 71.85 มีความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ในระดับมาก

พัทธยา ชุมสงคราม (2554, น. 70 - 72) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง วิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.60/80.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้ชุดการสอน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนอยู่ในระดับมาก

พงษ์ศักดิ์ ปัญญาดี (2551, น. 58 - 61) ได้ทำการวิจัย เรื่องการสร้างชุดการสอน วิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องกัลกัธรรมทางพระพุทธศาสนา และ ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทุกชุด โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 81.68/76.15 ความพึงพอใจหลังใช้ชุดการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เฉลิมพรรณ เสนาชัย (2555, น. 98) ได้ศึกษาพัฒนาชุดการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง มรรยาทชาวพุทธและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวิจิตรพิทยภา อำเภวารินชำราบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 29 จำนวนนักเรียน 32 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมรัก คำภาชี (2555, น. 94 - 95) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับ 82.85/81.64 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ได้มีผู้วิจัยไว้ ดังนี้

Anderson (Anderson, 1982) ได้หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้และการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากกลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ การวางแผนการสอน และวิธีสอน แต่ไม่มีความแตกต่างกันด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคม และผู้เรียนโดยมากชอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.3 สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้ พอจะสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยสื่อผสมหลายอย่าง ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้มีความแตกต่างกันไปตามกิจกรรมที่กำหนด วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และความแตกต่างของผู้เรียนแต่อย่างไรก็ตามมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ คำชี้แจง จุดมุ่งหมายของชุดการเรียนรู้ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ใบความรู้ แบบทดสอบ ใบงาน ใบความรู้ แบบทดสอบ

ชุดการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชของวิทยาคม (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนครรชชของวิทยาคม (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียนทั้งหมด 57 คน โดยในแต่ละห้องจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชของวิทยาคม (วัดโชดใต้) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียนนักเรียนจำนวน 27 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้

การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษารายวิชาสังคมศึกษา สารระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งใช้เนื้อหาตามหนังสือเรียนสังคมศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จากเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้) เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด แนวทางในการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เรื่องชุดการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 6 ชุด จำนวน 15 ชั่วโมง

2.1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ สารระการเรียนรู้ ความรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยยึดเนื้อหาและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจากหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดไต้)

2.1.3 วิเคราะห์หลักสูตร และคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชาเพื่อกำหนดเนื้อหา หน่วยการเรียนรู้ โดยทำความเข้าใจตัวชี้วัดและสารระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นกรอบทำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามหัวข้อต่อไปนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด
- 2) สารระสำคัญ
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สารระการเรียนรู้
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้
- 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้
- 7) การวัดและประเมินผล
- 8) ความคิดเห็นของผู้บริหาร
- 9) บันทึกหลังสอน

2.1.5 หลังจากนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาคั่นคว่าอิสระ แล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุง

แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ควบคู่กับชุดการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทดลองแล้วปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปจัดพิมพ์เพื่อไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 ชุดการเรียนรู้

การสร้างและการหาคุณภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 การสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแบ่งชุดการเรียนรู้ จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

- ชุดที่ 1 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
- ชุดที่ 2 เรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว
- ชุดที่ 3 เรื่องกฎหมายแรงงาน
- ชุดที่ 4 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
- ชุดที่ 5 เรื่องกระบวนการตรากฎหมาย
- ชุดที่ 6 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

2.2.2 นำชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค่าคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง ปรับปรุงและสร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค่าคว้าอิสระ ให้ข้อเสนอแนะ นำชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค่าคว้าอิสระ ไปใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในด้าน รูปแบบ เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชุดการปรับปรุงและแก้ไขชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามคำแนะนำ แล้วนำมาเสนอใหม่อีกครั้ง แล้วนำชุดการเรียนรู้ไปทดสอบหาคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ผู้วิจัยดำเนินการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ 80/80 ตามแนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, น. 496 - 497) วาโร เฟ็งสวัสต์

(2546, น. 44) และฉลง ทับศรี (2550) โดยนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้)จังหวัดระยอง ตามลำดับ ดังนี้

1) หาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ศึกษาไปทดลองเป็นรายบุคคลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) โดยทดลองกับนักเรียน จำนวน 3 คน ที่เรียน เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน และอ่อน 1 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อพิจารณา ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและเวลาในการจัดกิจกรรมที่จัดไว้ในชุดการเรียนรู้ เก็บรวบรวม ข้อมูลต่าง ๆ โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด สัมภาษณ์นักเรียนตลอดจนตรวจดูผลงานจากการทำ แบบฝึกหัดระหว่างเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนแล้วนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

2) การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ไปทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) ทดลองกับนักเรียน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด เพื่อตรวจสอบคุณภาพข้อบกพร่องเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ เพื่อตัดข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ไปใช้การพิจารณาค่าอำนาจจำแนก โดยการนำแบบวัด ทดสอบมาตรวจให้คะแนน และกำหนดคะแนนเป็น 1 คะแนนถ้านักเรียนตอบถูกและให้ 0 คะแนน ถ้านักเรียนตอบผิดเพื่อหาสัมประสิทธิ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ถ้าข้อคำถามใดมีค่าอำนาจ จำแนกต่ำกว่าพิสัยที่กำหนดให้ถือว่าไม่มีค่าอำนาจจำแนกสมควรให้ตัดข้อคำถามนั้นทิ้ง ถ้าข้อคำถาม ใดมีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าก็ให้ปรับปรุงข้อคำถามนั้นให้มีคุณภาพสูง จากนั้นนำข้อบกพร่องทั้งหมดของ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มาปรับปรุงแก้ไขให้มีคุณภาพสูง เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3) หาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติ ตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ แล้ว นำไปใช้กับกลุ่มทดลองตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) เพื่อตรวจหาคุณภาพ ทั้งฉบับของแบบทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มทดลองต่อไป นำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์มาจัดทำเป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 27 คน เพื่อตรวจหาคุณภาพรายฉบับ ที่มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอดคล้อง

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และข้อสอบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและหาคุณภาพของแบบทดสอบตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เทคนิคการวัดและประเมินผลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 แผน

2.3.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ คัดเลือกไว้ใช้จริง จำนวน 40 ข้อ

2.3.4 นำข้อสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค่าค่าว่าอิสระ ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

2.3.5 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อสอบแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์ที่กำหนด

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์ที่กำหนด

ให้คะแนน -1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด

2.3.6 หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสม และสอดคล้องแล้ว นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างจุดประสงค์กับข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC (Index Objective Congruence) ตามวิธีของโรวิเนลลีและแฮมเบิลตัน (สมนึก ภัททิยธนี, 2546, น. 218 - 220) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

2.3.7 ปรับปรุงและพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้ เป็นแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ

2.3.8 นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเรียน เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการ

เรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบหาค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

2.3.9 นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนสอบเสร็จแล้วมาตรวจให้คะแนน โดยตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ข้อ ให้ 0 คะแนน

2.3.10 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบโดยการกำหนดคุณลักษณะเพื่อประเมินตามเกณฑ์ ดังนี้

2.3.11 ตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่นำไปทดลองแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (R) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษาแบบปรนัย และ อัตนัย

2.3.12 คัดเลือกข้อสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เฉพาะข้อที่มีความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (R) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป โดยค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ 0.43 - 0.53 และค่าอำนาจจำแนก (R) ตั้งแต่ 0.47 - 0.60 คัดเลือกให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยคัดเลือกไว้รวมจำนวน 40 ข้อ

2.3.13 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จำนวน 40 ข้อ ที่คัดเลือกแล้วหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้การคำนวณหาค่าแบบคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR_{20} มีค่าเท่ากับ 0.64 (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538, น. 197 - 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

2.3.14 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3.15 ผู้วิจัยตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้สังคมศึกษา เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พร้อมให้คะแนนทีละข้อจนครบทุกคนอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาและทดลองแบบกลุ่มเดียว คือ เลือกกลุ่มตัวอย่างมา 1 กลุ่ม แล้วทำการทดสอบก่อนทำการทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ย จึงทดลองและทำการทดสอบอีกครั้งพร้อมหาค่าคะแนนเฉลี่ย จากนั้นนำมาทดสอบสมมติฐาน หาค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยค่าสถิติ t - test ซึ่งใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 248 - 249)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนก่อนเรียน (Pre - test) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 27 คน โดยใช้เวลาทั้งหมด 1 ชั่วโมง

3.2 ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่สร้างขึ้นจำนวน 6 ชุด เป็นระยะเวลา 15 ชั่วโมง ซึ่งหลังจากเรียนจบในแต่ละชุดการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบประจำชุดการเรียนรู้

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน มาทดสอบหลังจากนักเรียนเรียนจบหมดทุกชุดการเรียนรู้ โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3.4 ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แล้วให้คะแนน บันทึกผล แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนในแต่ละชุดการเรียนรู้ กับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แล้ว จากนั้นนำคะแนนที่ได้เทียบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์แบบ t - test for Dependent Samples

4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น. 306)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	(\bar{X})	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2) หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, น. 79)

$$SD = \sqrt{\frac{n \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว
	$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4.4 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

4.4.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, น. 248 - 249)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.4.2 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จากตารางวิเคราะห์ข้อสอบของจุงเต๋ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 217 - 219 อ้างอิงจาก Fan, 1952, pp. 3 - 32)

4.4.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย โดยใช้การคำนวณหาค่าแบบ

คูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยใช้สูตร KR – 20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 197 - 200)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p คือ สัดส่วนของคนทำถูกกับคนทั้งหมด

q คือ สัดส่วนของคนทำผิดในข้อหนึ่งๆ หรือ คือ $1 - p$

s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

$$\text{โดยที่ } s_t^2 = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n^2}$$

เมื่อ s_t^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

$\sum x_i$ คือ ผลทั้งหมดของคะแนนในข้อที่ i

$\sum x_i^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังในข้อที่ i

n คือ จำนวนคนเข้าสอบ

4.5 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.5.1 หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย โดยใช้สูตร E_1 / E_2 เพื่อทดสอบสมมติฐานว่าชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิธีประชาธิปไตย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีสูตรดังนี้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2546, น. 43 - 44)

1) หาค่า E_1

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

2) หาค่า E_2

$$E_2 = \frac{\Sigma F}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
F	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน
N	แทน	จำนวนผู้เรียน

4.6 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ก่อนและหลังจากที่ได้รับการสอนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้สูตร t – test for Dependent Samplesทดสอบจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538, น. 104)

$$t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{n \Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{n-1}}}; df = n - 1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - Distribution
D	แทน	ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนน การทดสอบหลัง และก่อนใช้ชุดการเรียนรู้
ΣD^2	แทน	ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างระหว่าง คะแนนการทดสอบหลังและก่อนใช้ชุดการเรียนรู้
n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่องผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน ด้วยการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโขดใต้)

ตอนที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

ผลการประเมินประสิทธิภาพการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย จำนวน 6 ชุด คือ

- ชุดที่ 1 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
- ชุดที่ 2 เรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว
- ชุดที่ 3 เรื่องกฎหมายแรงงาน
- ชุดที่ 4 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
- ชุดที่ 5 เรื่องกระบวนการตรากฎหมาย
- ชุดที่ 6 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

โดยได้ประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ดังกล่าว ตามขั้นตอน คือ

1.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว

ผู้วิจัยนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน พบว่า คะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 67.39/74.39

ทั้งนี้ ชุดการเรียนรู้ ทั้ง 6 ชุด ยังมีข้อบกพร่อง ในเรื่องของการตรวจสอบ ความยาก ความง่าย ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและระยะเวลาในการสอน หลังจากทดสอบประเมิน ชุดการเรียนรู้ ทั้ง 6 ชุด พบว่า

ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เนื้อหาอ่านแล้วเกิดความรู้ นำไปใช้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปบอกผู้อื่นได้

ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เนื้อหามีความละเอียด ค่อนข้างยาก อ่านแล้วเกิดความรู้
ชุดการเรียนรู้ที่ 3 มีรายละเอียดมาก ถึงจะมีประโยชน์ในการอ่าน แต่ทำให้ไม่น่าสนใจ

ชุดการเรียนรู้ที่ 4 อ่านเข้าใจง่าย เนื้อหาน้อยเกินไป

ชุดการเรียนรู้ที่ 5 เนื้อหาน้อยเกินไป ใช้ภาษาที่กระชับ

ชุดการเรียนรู้ที่ 6 เนื้อหามาก ขอบเขตของเนื้อหากว้างเกินไป ควรเขียนเนื้อหาให้กระชับ

ผลการทดลอง พบว่าชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 67.39/74.39 ตามตาราง

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ E_1	ร้อยละ E_2		
1	63.33	70.00		63.33/70.00
2	67.67	73.33		67.67/73.33
3	66.67	73.33		66.67/73.33
4	63.33	70.00		63.33/70.00
5	73.33	80.00		73.33/80.00
6	70.00	80.00		70.00/80.00
เฉลี่ย	67.39	74.39		67.39/74.39

1.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม

ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงชุดการเรียนรู้ แล้วด้านเนื้อหาและภาษาให้มีความกระชับรัดกุมมากขึ้น แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนแบบกลุ่ม จำนวน 9 คน จากการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม พบว่าคะแนนทดสอบคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 79.58/81.00 ตามตาราง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรมและบันทึกพฤติกรรมขณะที่นักเรียนกำลังดำเนินการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ พบข้อบกพร่องที่นักเรียนได้ดำเนินการคือ ข้อความในเนื้อหายังไม่ชัดเจน รูปภาพบางรูปยังไม่สอดคล้องกับข้อความ และใช้เวลาในการดำเนินการเรียนการสอนเกินเวลาที่กำหนด

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้แบบกลุ่ม

ชุดการเรียนรู้	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ E_1	ร้อยละ E_2	
1	80.00	81.00	80.00/81.00
2	79.00	81.50	79.00/81.50
3	79.50	80.00	79.50/80.00
4	80.00	81.50	80.00/81.50
5	79.50	81.00	79.50/81.00
6	79.50	81.00	79.50/81.00
เฉลี่ย	79.58	81.00	79.58/81.00

1.3 การทดสอบประสิทธิภาพแบบสนาม

จากข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองแบบกลุ่ม ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุง เนื้อหาที่ยังไม่ชัดเจน รูปภาพบางรูปยังไม่สอดคล้องกับข้อความ นำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบสนามกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน พบว่าคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยรวม 81.17/82.08 ตามตาราง

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้แบบสนาม

ชุดการเรียนรู้	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ E_1	ร้อยละ E_2	
1	81.00	82.50	81.00/82.50
2	81.50	82.00	81.50/82.00
3	81.00	81.50	81.00/81.50
4	81.50	82.50	81.50/82.50
5	81.00	82.00	81.00/82.00
6	81.50	82.00	81.50/82.00
เฉลี่ย	81.17	82.08	81.17/82.08

1.4 ทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำชุดการเรียนรู้ที่ได้ไปทดลองใช้ในการหาประสิทธิภาพกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 27 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของ พบว่าคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยรวม 81.42/82.08 ตามตาราง

ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน	คะแนนทดสอบหลังเรียน	E_1 / E_2
	ร้อยละ E_1	ร้อยละ E_2	
1	81.00	82.50	81.00/82.50
2	82.00	82.00	82.00/82.00
3	81.00	81.50	81.00/81.50
4	81.50	82.50	81.50/82.50
5	81.00	82.00	81.00/82.00
6	82.00	82.00	82.00/82.00
เฉลี่ย	81.42	82.08	81.42/82.08

**ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการ
ใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 22.11 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.48 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและพบว่าหลังเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ตามตาราง

ตารางที่ 4.5 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการ
ใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	\bar{X}	SD	t	df	Sig
ก่อนเรียน	27	22.11	5.11	16.75**	26	.00
หลังเรียน	27	33.48	2.35			

ระดับนัยสำคัญ .05

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตยและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชะยงวิทยา (วัดโชดใต้) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชะยงวิทยา (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร

ประชากรของการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชะยงวิทยา (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครรชชะยงวิทยา (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อนหลัง โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างมา 1 กลุ่ม แล้วทำการทดสอบก่อนทำการทดลอง แล้วหาค่าเฉลี่ย แล้วจึงทดลองและทำการทดสอบอีกครั้งพร้อมหาค่าคะแนนเฉลี่ย จากนั้นนำมาทดสอบสมมติฐาน หาค่าความแตกต่าง

ระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยค่าสถิติ t - test ซึ่งใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One - Group Pretest - Posttest Design (ลิ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 248 - 249)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

- 1) นำแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนก่อนเรียน (Pre - test) กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 27 คน โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง
- 2) ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ที่สร้างขึ้นจำนวน 6 ชุด เป็นระยะเวลา 15 ชั่วโมง ซึ่งหลังจากเรียนจบในแต่ละชุดการเรียนรู้ นักเรียนจะต้องทำแบบทดสอบประจำชุดการเรียนรู้
- 3) นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน มาทดสอบหลังจากนักเรียนเรียนจบหมดทุกชุดการเรียนรู้ โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง
- 4) ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย แล้วให้คะแนน บันทึกผล แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน ในแต่ละชุดการเรียนรู้ กับคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้แล้ว จากนั้นนำคะแนนที่ได้เทียบหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
- 2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้สถิติ สำหรับการวิเคราะห์ แบบ t - test for Dependent Samples

1.2.5 สรุปผลการวิจัย

- 1) ผลการประเมินประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 81.42 (E_1) และมีคะแนนทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 82.08 (E_2) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
- 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตาม

วิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

มีค่าทดสอบระหว่างเรียน (E_1) ค่าทดสอบหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 81.42/82.08 ซึ่งเป็นไปตาม

หลักเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นได้รับการทดสอบประสิทธิภาพ E_1 และ E_2

ทั้ง 3 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ (แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบสนาม) นอกจากนี้ ชุดการเรียนรู้ที่

ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ผ่านกระบวนการอย่างมีระบบและขั้นตอนอย่าง

สมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่ศึกษาเอกสารเนื้อหา หลักการและแนวคิด รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้

องค์ความรู้ที่จะนำมาสร้างชุดการเรียนรู้ และนำชุดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งคำแนะนำ มาแก้ไขปรับปรุง จนได้ชุดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบ มีความน่าสนใจ มีรูปภาพที่สวยงาม

มีขนาดของตัวหนังสือที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอ่านง่าย กระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง มีเนื้อหาและมีขั้นตอนกระบวนการของการเรียนการสอนกำกับอยู่ โดยมีคำแนะนำ คำชี้แจง

สำหรับการเรียนรู้ คำแนะนำสำหรับครู คู่มือสำหรับนักเรียน คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการ

การสอน คำแนะนำในการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจในการเรียนการสอน

ทั้งยังช่วยแก้ไขปัญหาคความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมการศึกษารายบุคคล เนื่องจาก

ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถศึกษาหาความรู้นอกเวลาเรียนได้อีกด้วย

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธยา ชุมสงคราม (2554, น.70 - 72)

ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการสอน เรื่องวิกฤตการณ์ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพ

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังการใช้ชุดการสอน

มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของ

นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนอยู่ในระดับมากและพหุศกดิ์ ปัญญาดี (2551, น. 58 - 61) ได้ทำ

การวิจัย เรื่องการสร้างชุดการสอนวิชาพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการสอน

วิชาพระพุทธศาสนา จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทุกชุด โดยภาพรวมมีความเหมาะสม

ในระดับมาก ประสิทธิภาพของชุดการสอนโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 81.68/76.15 ความพึงพอใจหลัง

ใช้ชุดการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติ

ตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้จัดทำชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ รวมทั้งจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน ครุภัณฑ์ตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นนำ ซึ่งได้ออกแบบกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ ในขั้นสอนผู้วิจัยได้ออกแบบชุดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้แก่ เนื้อหาและรูปภาพที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้วิจัยสังเกตผู้เรียนโดยผู้เรียนมีความสนุกสนานและมีความสนใจที่จะเรียนมากขึ้นขนาดตัวอักษรอ่านง่ายเหมาะสมกับวัย ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมีการทำใบงานและแบบฝึกหัด ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้และเกิดองค์ความรู้ ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อ นักเรียนมีความตื่นตัว ตั้งใจในการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ชุดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ หุ่นทอง (2551, น. 83) อระอน วงศ์มัน (2553, น. 87 - 89) เจริญศรี โสขวัญฟ้า (2554, น. 102) ปุณณภา พลเยี่ยม (2554, น. 90) เฉลิมพรรณ เสนาชัย (2555, น. 98) และสมรัก คำภาชี (2555, น. 94 - 95) โดยนักวิจัยข้างต้น ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

3.1.1 การสร้างชุดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้าง และควรสร้างอย่างมีระบบ โดยให้ทุกขั้นตอนมีสอดคล้องสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน

3.1.2 การนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้สอนควรคำนึงถึงสภาพพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งครูผู้สอนควรปรับบริบทของการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3.1.3 ครูผู้สอนควรอธิบายและชี้แจงขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจก่อนนำชุดการเรียนรู้ไปใช้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างการสร้างชุดการเรียนรู้ เนื้อหาอื่น ๆ ในวิชาสังคมศึกษา เช่น วิชาพระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ให้สอดคล้องความสนใจของผู้เรียนและระดับชั้น

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยการจัดการเรียนการสอนชุดการเรียนรู้ ในลักษณะสื่อมัลติมีเดีย เช่น CAI หรือเพาเวอร์พอยท์ ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวที่มีทั้งเสียงและภาพ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2540). การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- _____. (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว
- กาญจนา วัฒนา. (2547). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- ชนาธิป พรกุล. (2551). การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ และ การเขียน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการสอน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์วิส.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2526). เทคโนโลยีทางการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2557). 14 วิธีสอน สำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อาร์ เอส พรินต์ติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2555). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- พนารัตน์ ศรีปัญญากร. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี. (2553). การสอนคิดด้วยโครงงาน : การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ล้วน สายยศ และ อังศนา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวัดทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2543). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วาสนา ชาวหา. (2522). *เทคโนโลยีทางการศึกษา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- สมนึก ภัททิยธานี. (2541). *การวิจัยทางการศึกษา*. กทม. สิ้นธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. (2527). *เทคนิคและวิธีการสอนวิชาซีพี*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อเนก เหล่าธนนมทัศน์. (2554). *การเมืองภาคพลเมือง*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2547). *การเรียนการสอนที่หลากหลาย แนวปฏิบัติ พัฒนาและนิเทศ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2537). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- เอื้อมพร หลินเจริญ และคณะ. (2552). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้คะแนนการทดสอบ O - NET ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

1. นางกิริยา ภูเงิน
 วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
 วิชาเอกสังคมศึกษา
 ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม สาขาสังคมศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี

2. นางรำไพ พกกลาง
 วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
 วิชาเอกสังคมศึกษา
 ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม สาขาสังคมศึกษา
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนจักราชวิทยา นครราชสีมา

3. นางกรรณิการ์ ชัยชาญธรรม
 วุฒิการศึกษา : ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
 วิชาเอกภาษาไทย
 ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม สาขาภาษาไทย)
 สถานที่ทำงาน : โรงเรียนอนุบาล สระบุรี

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ชุดการเรียนรู้
- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน – หลังเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

หน้าที่พลเมือง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 40 ข้อ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีบัตรประจำตัวประชาชน
 - ก. เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
 - ข. เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
 - ค. เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
 - ง. เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิลำเนาและสถานะของบุคคลได้
2. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
 - ก. มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - ข. การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
 - ค. ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - ง. กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปีบริบูรณ์
3. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีอายุเท่าใด
 - ก. 15 ปีบริบูรณ์
 - ข. 17 ปีบริบูรณ์
 - ค. 18 ปีบริบูรณ์
 - ง. 20 ปีบริบูรณ์
4. ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่กี่ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินกี่สิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526
 - ก. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์
 - ข. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
 - ค. อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์
 - ง. อายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 75 ปีบริบูรณ์
5. บุคคลใดจะต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนเด็กอายุ 7 ปี
 - ก. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - ข. เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน
 - ค. บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้ยื่นคำขอ
 - ง. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.)

13. กรณีใดบ้างที่ศาลจะพิพากษาให้การสมรสสิ้นสุดลง
- หญิงไม่เต็มใจแต่ถูกข่มขู่ให้ทำการสมรส
 - ผู้เยาว์ที่ไม่ได้รับคำยินยอม
 - หญิงถูกหลอกให้ทำการสมรสด้วย
 - ถูกทุกข้อที่กล่าวมา
14. เหตุใดในข้อใดที่ไม่สามารถนำมาฟ้องหย่าได้
- สามีของจอมขวัญอุปการะเลี้ยงดูหญิงอื่นเป็นภรรยา
 - สามีของสิริพามาสุราแล้วทุบตีตลอดจนใช้มีดฟันจนได้รับบาดเจ็บ
 - ภรรยาของสิชลเป็นบ้ามานาน 1 ปี และไม่ได้รับการรักษา
 - ภรรยาของสาครกลับไปอยู่บ้านมารดาที่จังหวัดสุโขทัยเป็นเวลา 2 ปี โดยไม่มีการติดต่อ
15. อติเรกและวรรณอายุต่ำกว่าปลบ้านเพ จังหวัดระยอง ควรจะไปจดทะเบียนสมรส ณ ที่ใด จึงจะสะดวกที่สุด
- ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ
 - ที่ว่าการอำเภอเมืองระยอง
 - ที่ศาลากลางจังหวัดระยอง
 - ที่สถานีตำรวจภูธรเมืองระยอง
16. ชายและหญิงจะหมั้นกันได้ต้องมีอายุอย่างต่ำเท่าไร
- 15 ปี
 - 17 ปี
 - 18 ปี
 - 20 ปี
17. มาลินี อายุ 19 ปี อาศัยอยู่กับนางสมหญิง ซึ่งเป็นน้ำ อยู่ที่ระยอง เนื่องจากมาลินี ทำงานที่โรงงาน ส่วนบิดามารดาอยู่ที่ จังหวัดจันทบุรี มีความประสงค์จะหมั้นกับนายสุรศักดิ์ อายุ 20 ปี ซึ่งอาศัยอยู่กับมารดา ส่วนบิดาเสียชีวิต การปฏิบัติในข้อใดถูกต้องตามกฎหมาย
- มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้ เพราะทั้งคู่มีรายได้
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดาและมารดาของมาลินี
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดาหรือมารดาของมาลินี
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากนางสมหญิง

18. ถนนศักดิ์อายุ 27 ปี ได้หมั้นกับยุวดี อายุ 25 ปี โดยมอบแหวนทอง 1 วง และสร้อยคอทองคำหนัก 4 บาท ให้ยุวดี และเงินจำนวน 6 หมื่นบาทให้แก่บิดามารดาของยุวดี ทรัพย์สินในข้อใดเป็นสินสอด
- ก. แหวนทอง
ข. สร้อยคอทองคำหนัก 10 บาท
ค. เงินจำนวน 6 หมื่น
ง. แหวนทอง สร้อยคอทองคำ และเงินสด 6 หมื่นบาท
19. บุคคลในข้อใดไม่สามารถสมรสกันได้
- ก. สมศรี อายุ 20 ปี สายชล อายุ 50 ปี
ข. สินี อายุ 20 ปี เป็นใบ้ นิธิ อายุ 32 ปี ขาเสีย
ค. อรุมา อายุ 21 ปี ญัฐ อายุ 27 ปี เป็นพี่น้องต่างมารดา
ง. สุดา อายุ 18 ปี วัฒน์ อายุ 33 ปี บิดามารดาของสุดาให้ความยินยอม
20. การสมรสจะถูกต้องตามกฎหมายเมื่อปฏิบัติอย่างไร
- ก. มีการจดทะเบียนสมรส ข. ชายมอบของหมั้นและสินสอดให้ฝ่ายหญิง
ค. ชายหญิงมีการจัดพิธีทางศาสนา ง. มีการอยู่กินฉันสามีภรรยา
21. ข้อใดต่อไปนี้เป็นลักษณะของกฎหมายแรงงาน
- ก. เป็นกฎหมายที่จำกัดและยับยั้งสิทธิและอำนาจของนายจ้างโดยเฉพาะ
ข. เป็นกฎหมายที่จำกัดและยับยั้งสิทธิและอำนาจของลูกจ้างโดยเฉพาะ
ค. เป็นกฎหมายอาญาประเภทหนึ่ง
ง. เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร
22. งานใดต่อไปนี้เป็นกฎหมายห้ามไม่ให้ลูกจ้างที่เป็นเด็กทำ
- ก. งานปัมโลหะ
ข. งานนั่งร้านสูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป
ค. งานทำความสะอาดเครื่องจักร
ง. ถูกทุกข้อ
23. “สภาพการจ้าง” ข้อใดต่อไปนี้นักกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
- ก. เงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน
ข. ลักษณะงานที่ตกลงให้ลูกจ้างทำ
ค. ประเภทของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการรับเข้ามาทำงาน
ง. ถูกทุกข้อ

24. ข้อใดต่อไปนี่ “การจัดทำทะเบียนลูกจ้าง” ได้ถูกต้อง
- ก. เป็นหน้าที่โดยตรงของนายจ้างที่ต้องจัดให้มีขึ้น
 - ข. ทะเบียนลูกจ้างต้องเป็นภาษาไทย
 - ค. การจัดทำทะเบียนลูกจ้าง ก็เพื่อต้องการใช้แรงงานเถื่อน
 - ง. ถูกทุกข้อ
25. ข้อใดต่อไปนี่ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขของ “ การพักงานลูกจ้างในระหว่างการสอบสวน”
- ก. นายจ้างจะต้องมีคำสั่งพักงานลูกจ้างเป็นหนังสือ
 - ข. คำสั่งพักงานลูกจ้าง ต้องระบุความผิดของลูกจ้าง
 - ค. ระยะเวลาการพักงานลูกจ้าง ต้องไม่เกิน 7 วัน
 - ง. การพักงานลูกจ้างต้องเป็นความผิดในเรื่องการละทิ้งหน้าที่ที่เท่านั้น
26. “ค่าล่วงเวลาในวันหยุด” กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนดไว้จำนวนเท่าไร
- ก. ไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ข. ไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ค. ไม่น้อยกว่าสองเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ง. ไม่น้อยกว่าสามเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
27. ข้อใดต่อไปนี่กล่าวถูกต้อง
- ก. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงานในโรงฆ่าสัตว์ไม่ได้
 - ข. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงานในสถานที่เล่นการพนันไม่ได้
 - ค. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในสถานเดินรាំไม่ได้
 - ง. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในสถานที่ที่มีการจำหน่ายสุราไม่ได้
28. งานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้าง กฎหมายกำหนดให้ทำไม่เกินกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- ก. 40 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ข. 45 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ค. 42 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ง. 48 ชั่วโมง / สัปดาห์
29. ข้อใดต่อไปนี่กล่าวถึง “สัญญาจ้างแรงงาน” ได้ถูกต้อง
- ก. ต้องทำเป็นหนังสือเสมอ
 - ข. สาระสำคัญอยู่ที่ตัวลูกจ้าง
 - ค. สาระสำคัญอยู่ที่ค่าตอบแทน
 - ง. ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ

30. กรณีใดต่อไปนี ทำให้สัญญาจ้างสิ้นสุดลงทันที
- ก. การทำงานของลูกจ้างตกพันเป็นวิสัย
ข. ลูกจ้างเจ็บป่วยถึงขนาดเสื่อมสมรรถภาพ
ค. ลูกจ้างตาย
ง. ถูกทุกข้อ
31. ภาษีอากรหมายถึงอะไร
- ก. เงินที่ต้องเสียแก่รัฐบาล
ข. เงินที่รัฐเก็บไปพัฒนาประเทศ
ค. เงินใช้จ่ายที่ประชาชนร่วมกันออก
ง. เงินที่รัฐเรียกเก็บประชาชนตาม กฎหมาย
32. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บตามประมวล รัษฎากร
- ก. ภาษีสุรา - ภาษีการค้า
ข. ภาษีที่ดิน - ภาษีการค้า
ค. ภาษีเงินได้ - ภาษีมูลค่าเพิ่ม
ง. ภาษีสุรา - อากรแสตมป์
33. เงินได้สุทธิหมายถึงข้อใด
- ก. เงินรายได้ในรอบปี
ข. รายได้ที่น่าไปยื่นเสียภาษี
ค. รายได้ที่น่าไปคำนวณภาษี
ง. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษี
34. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี อากร
- ก. กรมที่ดิน
ข. กรมการค้า
ค. กรมศุลกากร
ง. กรมสรรพากร
35. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ได้รับการยกเว้น คือข้อใด
- ก. 50,000 บาท
ข. 80,000 บาท
ค. 100,000 บาท
ง. 200,000 บาท
36. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา คือข้อใด
- ก. แบบ ภ.ง.ด. 50
ข. แบบ ภ.ง.ด.51
ค. แบบ ภ.ง.ด. 90
ง. แบบ ภ.ง.ด. 91
37. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด
- ก. ภาษีเงินได้
ข. ภาษีประจำปี
ค. ภาษีส่วนบุคคล
ง. ภาษีบำรุงท้องที่
38. การยื่นเสียภาษีอากรจะต้องยื่นต่อ หน่วยงานยกเว้น ข้อใด
- ก. ธนาคารพาณิชย์
ข. ที่ทำการไปรษณีย์
ค. กรมสรรพากร
ง. กรมการค้าภายใน

39. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคล ในรอบปีจะยื่นเสียภาษีได้ปีละ กี่ครั้ง
ก. 1 ครั้ง	ข. 2 ครั้ง
ค. 3 ครั้ง	ง. 4 ครั้ง
40. การยื่นเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาต้องเสียภาษีในเดือนใด
ก. มกราคม	ข. มีนาคม
ค. กันยายน	ง. ธันวาคม

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน
หน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
ข้อ 1	ง	ข้อ 21	ก
ข้อ 2	ง	ข้อ 22	ข
ข้อ 3	ค	ข้อ 23	ง
ข้อ 4	ค	ข้อ 24	ง
ข้อ 5	ค	ข้อ 25	ค
ข้อ 6	ง	ข้อ 26	ค
ข้อ 7	ก	ข้อ 27	ข
ข้อ 8	ค	ข้อ 28	ก
ข้อ 9	ง	ข้อ 29	ก
ข้อ 10	ข	ข้อ 30	ง
ข้อ 11	ค	ข้อ 31	ง
ข้อ 12	ง	ข้อ 32	ก
ข้อ 13	ง	ข้อ 33	ง
ข้อ 14	ค	ข้อ 34	ง
ข้อ 15	ข	ข้อ 35	ก
ข้อ 16	ข	ข้อ 36	ค
ข้อ 17	ข	ข้อ 37	ก
ข้อ 18	ค	ข้อ 38	ข
ข้อ 19	ค	ข้อ 39	ก
ข้อ 20	ก	ข้อ 40	ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

หน้าที่พลเมือง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 40 ข้อ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ภาษีอากรหมายถึงอะไร
 - ก. เงินที่ต้องเสียแก่รัฐบาล
 - ข. เงินที่รัฐเก็บไปพัฒนาประเทศ
 - ค. เงินใช้จ่ายที่ประชาชนร่วมกันออก
 - ง. เงินที่รัฐเรียกเก็บประชาชนตามกฎหมาย
2. ภาษีชนิดใดที่รัฐเรียกเก็บตามประมวล รัษฎากร
 - ก. ภาษีสุรา - ภาษีการค้า
 - ข. ภาษีที่ดิน - ภาษีการค้า
 - ค. ภาษีเงินได้ - ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - ง. ภาษีสุรา - อากรแสตมป์
3. เงินได้สุทธิหมายถึงข้อใด
 - ก. เงินรายได้ในรอบปี
 - ข. รายได้ที่นำไปยื่นเสียภาษี
 - ค. รายได้ที่นำไปคำนวณภาษี
 - ง. รายได้ที่หักค่าลดหย่อนภาษี
4. หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี อากร
 - ก. กรมที่ดิน
 - ข. กรมการค้า
 - ค. กรมศุลกากร
 - ง. กรมสรรพากร
5. อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ได้รับการยกเว้น คือข้อใด
 - ก. 50,000 บาท
 - ข. 80,000 บาท
 - ค. 100,000 บาท
 - ง. 200,000 บาท
6. แบบแสดงรายการภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา คือข้อใด
 - ก. แบบ ภ.ง.ด. 50
 - ข. แบบ ภ.ง.ด.51
 - ค. แบบ ภ.ง.ด. 90
 - ง. แบบ ภ.ง.ด. 91
7. เงินได้พึงประเมินเป็นรายได้จากข้อใด
 - ก. ภาษีเงินได้
 - ข. ภาษีประจำปี
 - ค. ภาษีส่วนบุคคล
 - ง. ภาษีบำรุงท้องที่
8. การยื่นเสียภาษีอากรจะต้องยื่นต่อ หน่วยงานยกเว้น ข้อใด
 - ก. ธนาคารพาณิชย์
 - ข. ที่ทำการไปรษณีย์
 - ค. กรมสรรพากร
 - ง. กรมการค้าภายใน

16. อติเรกและวรรณมาอยู่ตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง ควรจะไปจดทะเบียนสมรส ณ ที่ใด จึงจะสะดวกที่สุด
- ที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเพ
 - ที่ว่าการอำเภอเมืองระยอง
 - ที่ศาลากลางจังหวัดระยอง
 - ที่สถานีตำรวจภูธรเมืองระยอง
17. ชายและหญิงจะหมั้นกันได้ต้องมีอายุอย่างต่ำเท่าไร
- 15 ปี
 - 17 ปี
 - 18 ปี
 - 20 ปี
18. มาลินี อายุ 19 ปี อาศัยอยู่กับนางสมหญิง ซึ่งเป็นน้ำ อยู่ที่ระยอง เนื่องจากมาลินี ทำงานที่โรงงาน ส่วนบิดามารดาอยู่ที่ จังหวัดจันทบุรี มีความประสงค์จะหมั้นกับนายสุรศักดิ์ อายุ 20 ปี ซึ่งอาศัยอยู่กับมารดา ส่วนบิดาเสียชีวิต การปฏิบัติในข้อใดถูกต้องตามกฎหมาย
- มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้ เพราะทั้งคู่มีรายได้
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดาและมารดาของมาลินี
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากบิดาหรือมารดาของมาลินี
 - มาลินีกับสุรศักดิ์หมั้นกันได้แต่ต้องได้รับความยินยอมจากนางสมหญิง
19. ถนอมศักดิ์อายุ 27 ปี ได้หมั้นกับยุวดี อายุ 25 ปี โดยมอบแหวนทอง 1 วง และสร้อยคอทองคำหนัก 4 บาท ให้ยุวดี และเงินจำนวน 6 หมื่นบาทให้แก่บิดามารดาของยุวดี ทรัพย์สินในข้อใดเป็นสินสอด
- แหวนทอง
 - สร้อยคอทองคำหนัก 10 บาท
 - เงินจำนวน 6 หมื่น
 - แหวนทอง สร้อยคอทองคำ และเงินสด 6 หมื่นบาท
20. บุคคลในข้อใดไม่สามารถสมรสกันได้
- สมศรี อายุ 20 ปี สายชล อายุ 50 ปี
 - สินี อายุ 20 ปี เป็นไข้ นิธิ อายุ 32 ปี ขาเสีย
 - อรอุมา อายุ 21 ปี ณัฐ อายุ 27 ปี เป็นพี่น้องต่างมารดา
 - สุดา อายุ 18 ปี วัฒน อายุ 33 ปี บิดามารดาของสุดาให้ความยินยอม
21. การสมรสจะถูกต้องตามกฎหมายเมื่อปฏิบัติอย่างไร
- มีการจดทะเบียนสมรส
 - ชายมอบของหมั้นและสินสอดให้ฝ่ายหญิง
 - ชายหญิงมีการจัดพิธีทางศาสนา
 - มีการอยู่กินฉันสามีภรรยา

22. ข้อใดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีบัตรประจำตัวประชาชน
- เอกสารที่ใช้แสดงตนเมื่อถูกตรวจสอบ
 - เอกสารสำคัญที่ใช้ในการติดต่องานทางราชการ
 - เอกสารสำคัญที่ต้องนำติดตัวเมื่อเดินทางไปต่างจังหวัด
 - เอกสารสำคัญที่ใช้พิสูจน์ตัวบุคคล ภูมิฐานะและสถานะของบุคคลได้
23. ข้อใดถูกต้องตามพระราชบัญญัติ (ฉบับที่3) พ.ศ. 2554 เรื่องบัตรประจำตัวประชาชน
- มีผลบังคับใช้วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - การทำบัตรใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท
 - ยื่นคำขอมีบัตรภายใน 2 ปี นับจาก วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
 - กำหนดอายุของบุคคลสัญชาติไทย คือ ต้องมีอายุ 7 ปีบริบูรณ์จนถึงก่อนครบ 20 ปีบริบูรณ์
24. ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องมีอายุเท่าใด
- 15 ปีบริบูรณ์
 - 17 ปีบริบูรณ์
 - 18 ปีบริบูรณ์
 - 20 ปีบริบูรณ์
25. ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่กี่ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินกี่สิบปีบริบูรณ์ และมีชื่อในทะเบียนบ้านต้องมีบัตรตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526
- อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์
 - อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
 - อายุตั้งแต่ 7 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 70 ปีบริบูรณ์
 - อายุตั้งแต่ 15 ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกิน 75 ปีบริบูรณ์
26. บุคคลใดจะต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนเด็กอายุ 7 ปี
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
 - เจ้าหน้าที่ทำบัตรประจำตัวประชาชน
 - บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เป็นผู้ยื่นคำขอ
 - อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
27. ผู้ซึ่งต้องมีบัตรประจำตัวประชาชนตาม พระราชบัญญัติ บัตรประจำตัวประชาชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2554 ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดกี่วัน นับแต่ วันที่อายุครบ 7 ปีบริบูรณ์
- 15 วัน
 - 30 วัน
 - 45 วัน
 - 60 วัน

28. ผู้ซึ่งต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่ เมื่อใด
- วันที่อายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์
 - วันที่ได้สัญชาติไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติหรือวันที่ศาลมี คำพิพากษาถึงที่สุดให้ได้สัญชาติไทย
 - วันที่นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร
 - วันที่พ้นสภาพจากการได้รับการยกเว้น
29. บัตรประจำตัวประชาชนมีอายุใช้ได้กี่ปี
- 4 ปี
 - 5 ปี
 - 6 ปี
 - 7 ปี
30. ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงานออกบัตรประจำตัวประชาชน
- ปลัดอำเภอ
 - นายอำเภอ
 - ผู้ว่าราชการจังหวัด
 - อธิบดีกรมการปกครอง
31. ข้อใดต่อไปนี้เป็นลักษณะของกฎหมายแรงงาน
- เป็นกฎหมายที่จำกัดและยับยั้งสิทธิและอำนาจของนายจ้างโดยเฉพาะ
 - เป็นกฎหมายที่จำกัดและยับยั้งสิทธิและอำนาจของลูกจ้างโดยเฉพาะ
 - เป็นกฎหมายอาญาประเภทหนึ่ง
 - เป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษร
32. งานใดต่อไปนี้เป็นกฎหมายห้ามไม่ให้ลูกจ้างที่เป็นเด็กทำ
- งานปัมโลหะ
 - งานนั่งร้านสูงกว่าพื้นดินตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป
 - งานทำความสะอาดเครื่องจักร
 - ถูกทุกข้อ
33. “สภาพการจ้าง” ข้อใดต่อไปนี้นักกล่าวได้ถูกต้องที่สุด
- เงื่อนไขการจ้างหรือการทำงาน
 - ลักษณะงานที่ตกลงให้ลูกจ้างทำ
 - ประเภทของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการรับเข้ามาทำงาน
 - ถูกทุกข้อ

34. ข้อใดต่อไปนี้เป็น “การจัดทำทะเบียนลูกจ้าง” ได้ถูกต้อง
- ก. เป็นหน้าที่โดยตรงของนายจ้างที่ต้องจัดให้มีขึ้น
 - ข. ทะเบียนลูกจ้างต้องเป็นภาษาไทย
 - ค. การจัดทำทะเบียนลูกจ้าง ก็เพื่อต้องการใช้แรงงานเถื่อน
 - ง. ถูกทุกข้อ
35. ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อที่ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขของ “ การพักงานลูกจ้างในระหว่างการสอบสวน”
- ก. นายจ้างจะต้องมีคำสั่งพักงานลูกจ้างเป็นหนังสือ
 - ข. คำสั่งพักงานลูกจ้าง ต้องระบุความผิดของลูกจ้าง
 - ค. ระยะเวลาการพักงานลูกจ้าง ต้องไม่เกิน 7 วัน
 - ง. การพักงานลูกจ้างต้องเป็นความผิดในเรื่องการละทิ้งหน้าที่ที่เท่านั้น
36. “ค่าล่วงเวลาในวันหยุด” กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนดไว้จำนวนเท่าไร
- ก. ไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ข. ไม่น้อยกว่าหนึ่งเท่าครึ่งของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ค. ไม่น้อยกว่าสองเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
 - ง. ไม่น้อยกว่าสามเท่าของอัตราค่าจ้างต่อชั่วโมงในวันทำงานปกติ
37. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถูกต้อง
- ก. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงานในโรงฆ่าสัตว์ไม่ได้
 - ข. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 15 ปีทำงานในสถานที่เล่นการพนันไม่ได้
 - ค. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในสถานเต็นรำไม่ได้
 - ง. นายจ้างจะให้ลูกจ้างเด็กซึ่งอายุต่ำกว่า 18 ปีทำงานในสถานที่ที่มีการจำหน่ายสุราไม่ได้
38. งานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้าง กฎหมายกำหนดให้ทำไม่เกินกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- ก. 40 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ข. 45 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ค. 42 ชั่วโมง / สัปดาห์
 - ง. 48 ชั่วโมง / สัปดาห์
39. ข้อใดต่อไปนี้เป็นกล่าวถึง “สัญญาจ้างแรงงาน” ได้ถูกต้อง
- ก. ต้องทำเป็นหนังสือเสมอ
 - ข. สาระสำคัญอยู่ที่ตัวลูกจ้าง
 - ค. สาระสำคัญอยู่ที่ค่าตอบแทน
 - ง. ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ

40. กรณีใดต่อไปนี้ ทำให้สัญญาจ้างสิ้นสุดลงทันที
- ก. การทำงานของลูกจ้างตกพันเป็นวิสัย
 - ข. ลูกจ้างเจ็บป่วยถึงขนาดเสื่อมสมรรถภาพ
 - ค. ลูกจ้างตาย
 - ง. ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน
หน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสตร์ ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
ข้อ 1	ง	ข้อ 21	ก
ข้อ 2	ก	ข้อ 22	ง
ข้อ 3	ง	ข้อ 23	ง
ข้อ 4	ง	ข้อ 24	ค
ข้อ 5	ก	ข้อ 25	ค
ข้อ 6	ค	ข้อ 26	ค
ข้อ 7	ก	ข้อ 27	ง
ข้อ 8	ข	ข้อ 28	ก
ข้อ 9	ก	ข้อ 29	ค
ข้อ 10	ข	ข้อ 30	ง
ข้อ 11	ข	ข้อ 31	ก
ข้อ 12	ง	ข้อ 32	ง
ข้อ 13	ง	ข้อ 33	ง
ข้อ 14	ง	ข้อ 34	ง
ข้อ 15	ค	ข้อ 35	ค
ข้อ 16	ข	ข้อ 36	ค
ข้อ 17	ข	ข้อ 37	ข
ข้อ 18	ข	ข้อ 38	ก
ข้อ 19	ค	ข้อ 39	ก
ข้อ 20	ค	ข้อ 40	ง

ภาคผนวก ค

แบบตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

- แบบประเมินชุดการเรียนรู้
- แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

แบบประเมินชุดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็น ซึ่งมี 5 ระดับ

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้					
1.1 คำชี้แจงสื่อความหมายชัดเจน					
1.2 บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ชัดเจน					
1.3 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
1.4 การจัดวางภาพเหมาะสม					
1.5 ได้รับความสนใจของนักเรียน					
2. ด้านภาษา					
2.1 ความเหมาะสมในการใช้คำสื่อความหมาย					
2.2 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
2.3 การใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย					
2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย					
2.5 ความเหมาะสมของแบบ และขนาดตัวอักษร					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
3.2 ความละเอียดของเนื้อหา					
3.3 ความเหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน					
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาให้เข้าใจ					
3.5 เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์					
4. ด้านการวัดผลประเมินผล					
4.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
4.2 ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาสาระ					
4.3 มีความยากง่ายเหมาะสม					
4.4 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.5 เวลาในการทำแบบทดสอบเหมาะสม					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน**

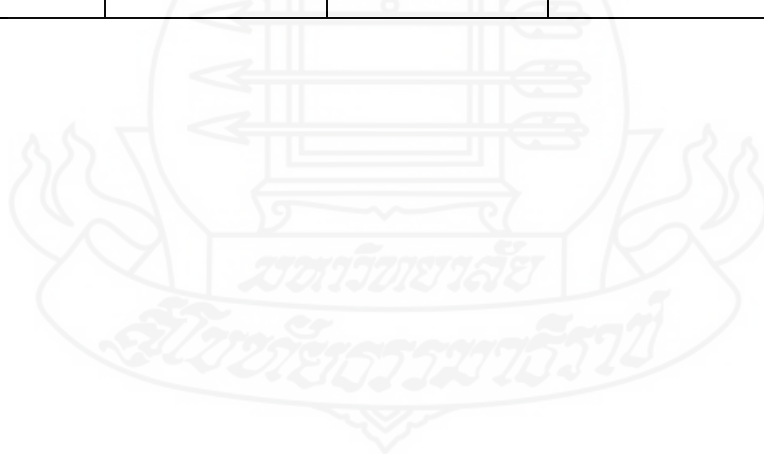
คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน และให้คะแนนความสอดคล้อง
แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การปฏิบัติตนเป็น
พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 2 โรงเรียนนครรยองวิทยาคม (วัดโชดใต้) จังหวัดระยอง โดยกาเครื่องหมาย / ลงใน
ช่องระดับความคิดเห็น

+ 1 = แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่าง ๆ

0 = ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่าง ๆ

- 1 = แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความไม่เหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่าง ๆ

ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา /

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้
- ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ (IOC)

ตารางที่ 5.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
ตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	SD	ความหมาย
	1	2	3			
1. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้						
1.1 คำชี้แจงสื่อความหมายชัดเจน	4	5	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
1.2 บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ชัดเจน	5	4	3	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
1.3 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	4	4	5	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
1.4 การจัดวางภาพเหมาะสม	4	5	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
1.5 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.13	0.640	เหมาะสมมาก
2. ด้านภาษา						
2.1 ความเหมาะสมในการใช้คำสื่อ ความหมาย	4	4	4	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
2.2 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
2.3 การใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย	5	3	4	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย	5	3	5	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
2.5 ความเหมาะสมของแบบและขนาด ตัวอักษร	3	4	4	3.67	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.07	0.704	เหมาะสมมาก

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	SD	ความหมาย
	1	2	3			
3. ด้านเนื้อหา						
3.1 เนื้อหามีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
3.2 ความละเอียดของเนื้อหา	5	3	4	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
3.3 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน	4	5	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาให้เข้าใจง่าย	4	3	4	3.67	0.577	เหมาะสมมาก
3.5 เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์	5	4	5	4.67	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.67	0.577	เหมาะสมมาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5	3	5	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
4.2 ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5	5	3	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
4.3 มีความยากง่าย ง่าย พอเหมาะ	4	4	4	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
4.4 ภาที่ชี้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4	5	3	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
4.5 เวลาในการทำแบบทดสอบเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.27	0.799	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย				4.17	0.693	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 5.2 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ (IOC) เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม (Σx)	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
12	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
22	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม (Σx)	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
25	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
27	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
35	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
38	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
40	1	0	1	1	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

คุณภาพของเครื่องมือ

- ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

- ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) KR_{20}

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ตารางที่ 1 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)	H+L	H- L	ค่าp	ค่าr	สรุป
1	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
2	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
3	1	1	2	0	0.2	0	คัดออก
4	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
5	5	0	5	5	0.5	0.5	คัดเลือกไว้
6	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
7	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
8	1	1	2	0	0.2	0	คัดออก
9	5	2	7	3	0.7	0.3	คัดเลือกไว้
10	5	2	7	3	0.7	0.3	คัดเลือกไว้
11	5	2	7	3	0.7	0.3	คัดเลือกไว้
12	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
13	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
14	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
15	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
16	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
17	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
18	2	1	3	1	0.3	0.1	คัดออก
19	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
20	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
21	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
22	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
23	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
24	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
25	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
26	2	1	3	1	0.3	0.1	คัดออก
27	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้

ข้อที่	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)	H+L	H- L	ค่าp	ค่าr	สรุป
28	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
29	5	1	6	4	0.6	0.4	คัดเลือกไว้
30	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
31	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
32	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
33	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
34	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
35	5	4	9	1	0.9	0.1	คัดออก
36	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
37	4	0	4	4	0.4	0.4	คัดเลือกไว้
38	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
39	4	5	9	-1	0.9	-0.1	คัดออก
40	2	0	2	2	0.2	0.2	คัดเลือกไว้
41	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
42	6	1	7	5	0.7	0.5	คัดเลือกไว้
43	2	6	2	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
44	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
45	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
46	4	3	7	1	0.7	0.1	คัดออก
47	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
48	6	1	7	5	0.7	0.5	คัดเลือกไว้
49	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
50	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้

ภาคผนวก ฉ
แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี
 ประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 แบบเดี่ยว

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	9	9	8	8
2	6	7	8	8	7	8
3	5	6	5	6	5	6
รวม	19	21	22	23	20	22
ร้อยละ	63.33	70.00	73.33	76.67	66.67	73.33
\bar{X}	6.33	7.00	7.33	7.67	6.67	7.33
SD	1.53	1.00	2.08	1.53	1.53	1.15

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	9	9	9	10
2	6	7	7	8	7	8
3	5	6	6	7	5	6
รวม	19	21	22	24	21	24
ร้อยละ	63.33	70.00	73.33	80	70.00	80.00
\bar{X}	6.33	7.00	7.33	8.0	7.00	8.00
SD	1.53	1.00	1.53	1.00	2.00	2.00

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี
 ประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 แบบกลุ่ม

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	9	8	9	9	9
2	9	9	8	8	9	9
3	8	8	8	9	8	9
4	8	8	8	8	8	8
5	9	9	7	8	8	9
6	7	8	7	7	8	8
7	7	8	7	7	7	7
8	6	6	6	7	7	7
9	6	6	5	7	6	6
รวม	68	71	64	70	70	72
ร้อยละ	75.56	78.89	71.11	77.78	77.78	80.00
\bar{X}	7.89	7.56	7.11	7.78	7.78	8.00
SD	1.17	1.13	1.05	0.83	0.97	1.12

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	8	9	9	10
2	9	9	8	9	8	9
3	7	8	9	9	8	9
4	8	8	9	9	8	9
5	8	8	8	8	8	8
6	7	8	8	8	7	7
7	7	7	7	7	7	7
8	7	7	7	7	7	7
9	6	7	6	6	6	7
รวม	68	71	70	72	68	73
ร้อยละ	75.56	78.89	77.78	80.00	75.56	81.11
\bar{X}	7.56	7.89	7.78	8.00	7.56	8.11
SD	1.01	0.78	0.97	1.12	0.88	1.17

ตารางที่ 3 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี
 ประชาธิปไตยของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 แบบสนาม

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	9	9
2	9	9	9	9	8	9
3	8	8	9	9	8	8
4	8	8	9	9	9	8
5	9	9	8	8	8	9
6	8	8	7	8	8	8
7	8	8	8	8	8	8
8	7	8	8	8	8	8
9	9	9	7	8	7	9
10	8	9	8	8	9	9
11	8	8	7	8	8	8
12	8	8	7	8	8	8
13	8	8	8	9	8	8
14	8	9	8	8	8	9
15	8	8	8	8	8	9
รวม	123	125	130	136	123	128
ร้อยละ	80.00	81.50	79.50	81.50	80.00	81.50
\bar{X}	8.00	8.15	7.95	8.15	8.00	8.15
SD	0.65	0.67	0.67	0.59	0.65	0.69

ตารางที่ 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	9	9
2	9	9	9	9	8	9
3	8	8	9	9	8	8
4	8	8	9	9	9	8
5	9	9	8	8	8	9
6	8	8	7	8	8	8
7	8	8	8	8	8	8
8	7	8	8	8	8	8
9	9	9	7	8	7	9
10	8	9	8	8	9	9
11	8	8	7	8	8	8
12	8	8	7	8	8	8
13	8	8	8	9	8	8
14	8	9	8	8	8	9
15	8	8	8	8	8	9
รวม	121	126	128	132	125	128
ร้อยละ	80.00	81.50	79.50	81.50	80.00	81.50
\bar{X}	8.00	8.15	7.95	8.15	8.00	8.15
SD	0.65	0.67	0.67	0.59	0.65	0.69

ตารางที่ 4 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถี
 ประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน E_1 และ E_2 ของกลุ่มตัวอย่าง

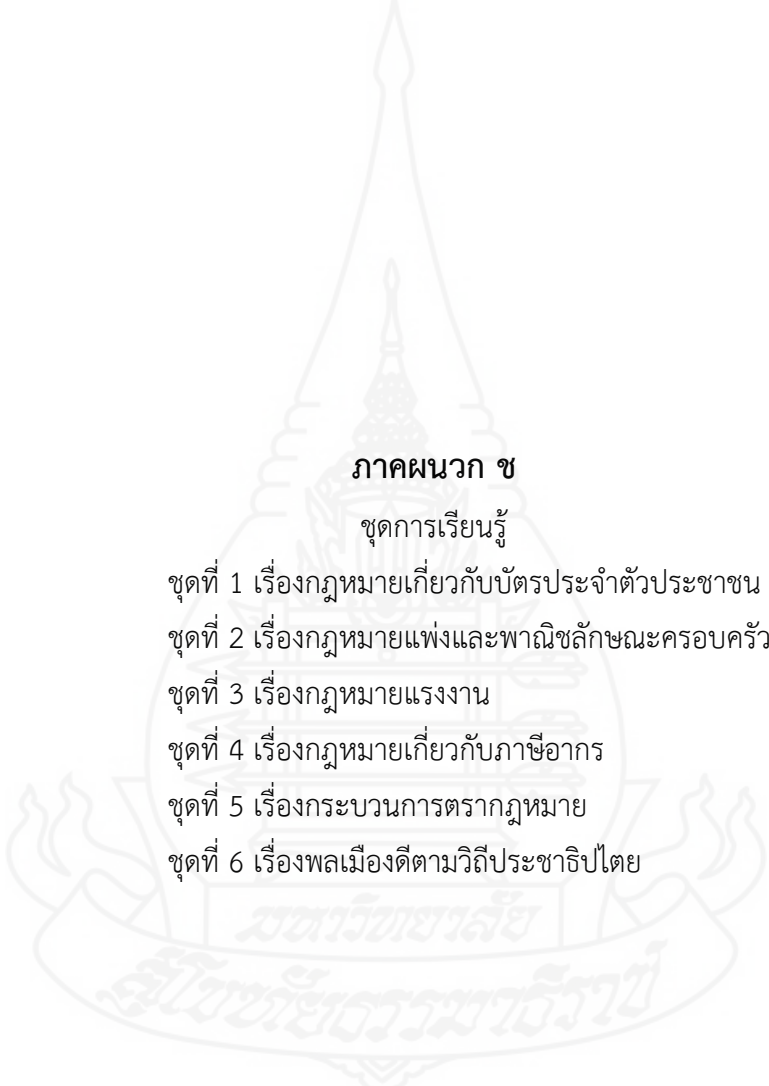
คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	7	8	7	8	7	9
2	8	9	8	9	8	9
3	8	8	8	8	8	8
4	8	8	8	8	8	8
5	8	8	8	8	8	8
6	9	9	8	9	9	9
7	9	9	8	9	9	9
8	9	10	9	10	9	10
9	8	9	8	9	8	9
10	8	8	8	8	8	8
11	9	9	9	9	9	9
12	8	9	8	9	8	9
13	8	8	8	8	8	8
14	7	8	7	8	7	9
15	8	8	8	8	8	8
16	8	8	8	8	8	9
17	8	8	7	8	8	8
18	8	8	8	8	8	9
19	8	8	8	8	8	8
20	7	8	7	8	7	8
21	8	9	8	9	8	9
22	7	8	7	8	7	8
23	7	8	7	8	7	9
24	8	9	8	9	8	9

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
25	7	8	7	8	7	8
26	8	9	8	9	8	9
27	8	9	8	9	8	9
รวม	183	188	191	192	183	187
ร้อยละ	81.00	81.50	82.00	82.00	81.00	81.50
\bar{X}	8.10	8.15	8.20	8.20	8.10	8.15
SD	0.65	0.67	0.79	0.79	0.65	0.67

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	7	8	7	8	7	9
2	8	9	8	9	8	9
3	8	8	8	8	8	8
4	8	8	8	8	8	8
5	8	8	8	8	8	8
6	9	9	8	9	9	9
7	9	9	8	9	9	9
8	9	10	9	10	9	10
9	8	9	8	9	8	9
10	8	8	8	8	8	8
11	9	9	9	9	9	9
12	8	9	8	9	8	9
13	8	8	8	8	8	8
14	7	8	7	8	7	9
15	8	8	8	8	8	8
16	8	8	8	8	8	9
17	8	8	7	8	8	8

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
18	8	8	8	8	8	9
19	8	8	8	8	8	8
20	7	8	7	8	7	8
21	8	9	8	9	8	9
22	7	8	7	8	7	8
23	7	8	7	8	7	9
24	8	9	8	9	8	9
25	7	8	7	8	7	8
26	8	9	8	9	8	9
27	8	9	8	9	8	9
รวม	188	193	188	192	186	189
ร้อยละ	81.50	82.50	81.50	82.50	82.00	82.00
\bar{X}	8.15	8.25	8.15	8.25	8.20	8.20
SD	0.81	0.87	0.81	0.87	0.85	0.85

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 81.17 / 82.08

ภาคผนวก ข

ชุดการเรียนรู้

- ชุดที่ 1 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
- ชุดที่ 2 เรื่องกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว
- ชุดที่ 3 เรื่องกฎหมายแรงงาน
- ชุดที่ 4 เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
- ชุดที่ 5 เรื่องกระบวนการตรากฎหมาย
- ชุดที่ 6 เรื่องพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ชุดการเรียนรู้

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว

ชุดที่ 1

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

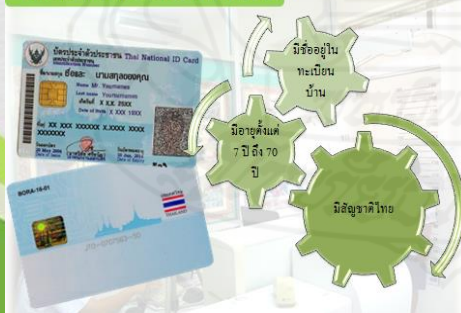
กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร

กฎหมายเกี่ยวกับการหมั้น

หลักเกณฑ์การขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

จัดทำโดย

นางสาวทิตติพร ทิชนพงศ์

ตำแหน่ง ผู้ช่วยครู

โรงเรียนนครระยองวิทยาคม (วัดโชดใต้)

คู่มือ

ประกอบการใช้ชุดการเรียนรู้
เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางสาวทิตีพร ทิชินพงศ์

โรงเรียนนครรอยองวิทยาคม(วัดโชนใต้)

เทศบาลนครรอยอง

คำนำ

ผู้วิจัยได้จัดทำชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นองค์ความรู้ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน เนื้อหา ตลอดจนข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้สนใจ ในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

นางสาวทิตติพร ทิชีนพงศ์

คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เล่มนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ประกอบการสอนของครูและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่กำหนด ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำและปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตัวชี้วัด คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อนเรียน
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยทำyle่มก่อนและเน้นคุณธรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนเป็นสำคัญ
3. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนตามลำดับด้วยความตั้งใจ
4. ทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารประกอบการเรียน
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยทำyle่มก่อน
6. นักเรียนตรวจคำตอบหลังเรียน ถ้าทำคะแนนได้ 8 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์และถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 8 คะแนนหรือได้คะแนนน้อยกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนย้อนกลับไปศึกษาเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนใหม่อีกครั้ง

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

คำแนะนำสำหรับครู

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ให้เข้าใจ อย่างถ่องแท้
2. ศึกษาและทำความเข้าใจการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ ชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ วิธีการวัดผลและประเมินผลให้ชัดเจน สำหรับเกณฑ์การผ่านตัวชี้วัดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
3. เตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ ตลอดจนสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ให้พร้อมในการสอน
4. ครูนำเข้าสู่บทเรียน แจงตัวชี้วัดและจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทุกครั้ง
5. ครูอธิบายวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้
6. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับคำแนะนำสำหรับนักเรียน และขั้นตอน การปฏิบัติกิจกรรม
7. ครูชี้แจงเวลาที่ใช้ประกอบกิจกรรมแต่ละกิจกรรม
8. ขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูควรให้การดูแลอย่างทั่วถึง กรณีที่นักเรียนไม่เข้าใจกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพยายามให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุด
9. ครูต้องให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความพร้อมในการเรียนรู้ของนักเรียน
10. ครูต้องให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลตรวจสอบความรู้พื้นฐานและความเข้าใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

นางสาวทิตพร ทิชนพงศ์

คู่มือสำหรับนักเรียน

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการเรียนรู้เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน
3. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนได้อย่างถูกต้อง
4. อธิบายหลักเกณฑ์ของบุคคลที่จะต้องขอมีบัตรประจำตัวประชาชนได้

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

คำแนะนำในการใช้เอกสารประกอบการเรียน

ชุดการเรียนรู้เล่มนี้ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน รายวิชาสังคมศึกษา 3 รหัสวิชา ส22101 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน ให้นักเรียนอ่านคำแนะนำและปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เข้าใจก่อนเรียน
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยก่อนและเน้นคุณธรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนเป็นสำคัญ
3. ศึกษาเอกสารประกอบการเรียนตามลำดับด้วยความตั้งใจ
4. ทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาเอกสารประกอบการเรียน
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 10 ข้อ โดยไม่ดูเฉลยก่อน
6. นักเรียนตรวจคำตอบหลังเรียน ถ้าทำคะแนนได้ 8 คะแนนขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์และถ้าได้คะแนนน้อยกว่า 8 คะแนนหรือได้คะแนนน้อยกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนย้อนกลับไปศึกษาเนื้อหาในเอกสารประกอบการเรียนใหม่อีกครั้ง

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

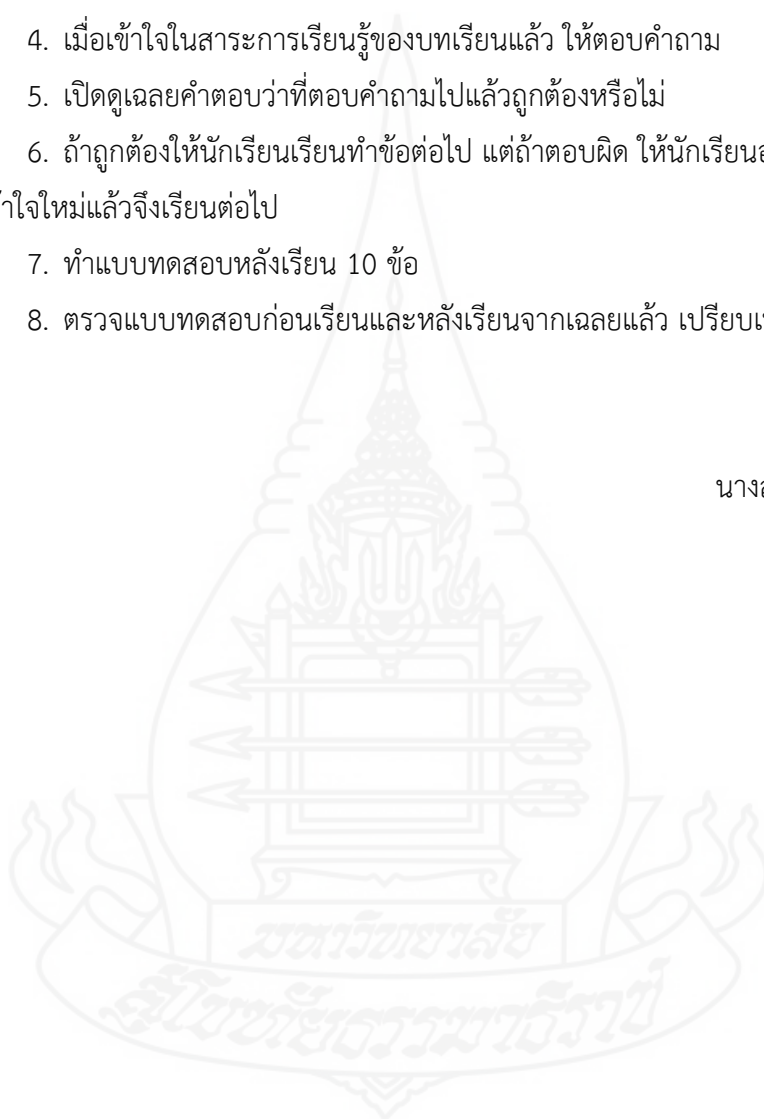

ชุดการเรียนรู้ เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน

คำแนะนำในการเรียนด้วยตนเอง

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ
2. ทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียนให้เข้าใจอย่างชัดเจน
3. ศึกษาเนื้อหาของบทเรียน ไม่ควรรีบร้อนเกินไป
4. เมื่อเข้าใจในสาระการเรียนรู้ของบทเรียนแล้ว ให้ตอบคำถาม
5. เปิดดูเฉลยคำตอบว่าที่ตอบคำถามไปแล้วถูกต้องหรือไม่
6. ถ้าถูกต้องให้นักเรียนเรียนทำข้อต่อไป แต่ถ้าตอบผิด ให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจใหม่แล้วจึงเรียนต่อไป
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียน 10 ข้อ
8. ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากเฉลยแล้ว เปรียบเทียบผลการเรียนรู้

นางสาวทิตีพร ทิชนพงศ์

ชุดการเรียนรู้
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว
ชุดที่ 2

เรื่อง กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะครอบครัว
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางสาวทิตติพร ทิชินพงศ์

โรงเรียนนครรชชะยองวิทยาคม(วัดโชดใต้)

เทศบาลนครรชชะยอง

ชุดการเรียนรู้
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว
ชุดที่ 3
เรื่อง กฎหมายแรงงาน
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

โดย
นางสาวทิตติพร ทิชินพงศ์
โรงเรียนนครรอยงวิทยาคม(วัดโชดใต้)
เทศบาลนครระยอง

ชุดการเรียนรู้
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว
ชุดที่ 4
เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

โรงเรียนนครรอยงวิทยาคม (วัดโชดใต้)

เทศบาลนครรอยง

ชุดการเรียนรู้

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

ชุดที่ 1

เรื่อง กระบวนการในการตรากฎหมาย

จัดทำโดย

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

โรงเรียนนครรชชะองวิทยาคม (วัดโขดไต้)

เทศบาลนครรชชะอง

ชุดการเรียนรู้

ชุดที่ 2

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โดย

นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์

โรงเรียนนครรชชะองวิทยาคม(วัดโชดใต้)

เทศบาลนครรชชะอง

Kaitoo

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นางสาวทิติพร ทิชินพงศ์
วัน เดือน ปีเกิด 23 มกราคม 2515
สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา ศษ.บ มหาวิทยาลัยบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนนครรยะของวิทยาคม (วัดโชดใต้)
ตำแหน่ง ผู้ช่วยครู

